

Dodržování zásady řádného finančního řízení

při hospodaření územních samosprávných celků

Verze 2.0

Vydáno dne 15. 2. 2021

Aktualizováno dne 31. 12. 2025

Obsah

1	Úvod	1
2	Zásada řádného finančního řízení	2
2.1	Účelnost	2
2.2	Hospodárnost	2
2.3	Efektivnost	2
2.4	Vzájemný soulad principů 3E	3
2.5	Příklad aplikace zásady řádného finančního řízení	3
3	Kontrola naplňování zásady řádného finančního řízení	5
3.1	Zákon o řízení a kontrole veřejných financí	5
3.2	Zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků	11
4	Zásada řádného finančního řízení v dalších právních předpisech	12
4.1	Zákon o obcích	12
4.2	Zákon o hlavním městě Praze	16
4.3	Zákon o krajích	24
4.4	Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů	29
4.5	Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti	34
4.6	Zákoník práce	34
4.7	Zákon o úřednících územních samosprávných celků	35
4.8	Zákon o zadávání veřejných zakázek	35
4.9	Občanský zákoník	37

1 Úvod

Odbor Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí zpracoval metodickou příručku týkající se povinnosti dodržování zásady řádného finančního řízení, tj. aplikace principů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti při hospodaření územních samosprávných celků.

Metodická příručka vznikla s cílem primárně pomoci přezkoumávajícím orgánům a auditorům, ale také zaměstnancům a zastupitelům územních samosprávných celků, zorientovat se v právní úpravě, která požaduje od územních samosprávných celků dodržování zásady řádného finančního řízení v obecné rovině nebo v různých konkrétních situacích. Účelem přezkoumání hospodaření je zjistit, zda územní celek hospodaří se svěřenými finančními prostředky a majetkem řádně. Řádnost je přitom nezbytné vnímat a posuzovat nejen ve smyslu formálního souladu s vybranými právními předpisy, ale také ve smyslu naplňování principů účelného, hospodárného a efektivního výkonu veřejné správy, obdobné vyhodnocení pak bývá i předmětem jiných kontrol či auditů. Příručka mapuje a vysvětluje požadavky zákona č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí (dále také „zákon o řízení a kontrole veřejných financí“) na dodržování principů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti při hospodaření územních samosprávných celků. Součástí příručky je analýza ustanovení dalších právních předpisů České republiky, které stanoví požadavky na dodržování těchto principů nebo k dodržování principů vedou.

Jedná se o metodický materiál doporučujícího charakteru. Může být využíván jako metodická pomůcka pro přezkoumávání hospodaření prováděné přezkoumávajícími orgány a přispívat tak ke zvyšování kvality a vypovídající hodnoty výstupů z přezkoumávání hospodaření. Své využití najde také u kontrolorů, interních auditorů nebo samozřejmě starostů, radních, zastupitelů a dalších osob, které se podílí na hospodaření územních samosprávných celků.

Tato příručka byla zpracována k datu 1. září 2022 a aktualizována v prosinci 2025 (verze 2.0) v souladu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, který s účinností od 1. ledna 2027 nahrazuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Znění dalších právních předpisů použitých v příručce jsou platná a účinná k datu 31. 12. 2025.

2 Zásada řádného finančního řízení

S veřejnými prostředky je každý povinen nakládat účelně, hospodárně a efektivně. Zjednodušeně se jedná o postupy, jejichž aplikace přibližuje způsob rozhodování o veřejných prostředcích způsobu, který je běžný v případě rozhodování o vlastních prostředcích.

Definice účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti (dohromady také jako „principy 3E“ z angl. „*effectiveness, economy, efficiency*“) je obsažena v ustanovení § 3 zákona o řízení a kontrole veřejných financí a dále také v článku 33 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie¹.

2.1 Účelnost

„Děláním správných věcí.“

Účelným nakládáním s veřejnými prostředky je:

- takové nakládání s veřejnými prostředky, kdy dosažené výsledky odpovídají stanoveným cílům (§ 3 odst. 3 zákona o řízení a kontrole veřejných financí);
- když dosažené výsledky odpovídají stanovené a prokázané potřebě;
- když je potřeba jasně identifikována, tzn., že je jasně identifikován účel vynakládání veřejných prostředků, který musí být v souladu s úkoly orgánu veřejné správy;
- když je poptáváno správné zboží či správná služba.

2.2 Hospodárnost

„Děláním věcí za správnou (rozumnou) cenu.“

Hospodárným nakládáním s veřejnými prostředky je:

- takové nakládání s veřejnými prostředky, kdy jsou zdroje k dispozici ve správnou dobu, v dostatečném množství, v přiměřené kvalitě a za co nejvýhodnější cenu (§ 3 odst. 4 zákona o řízení a kontrole veřejných financí);
- když jsou zdroje dány k dispozici ve správnou dobu, v dostatečném množství, za plnění v přiměřené kvalitě s co nejvýhodnější cenou;
- tlak na minimalizaci nákladů nutných k dosažení požadovaných výsledků.

2.3 Efektivnost

„Děláním věcí správnou cestou.“

Efektivním nakládáním s veřejnými prostředky je:

- takové nakládání s veřejnými prostředky, kdy je dosaženo co nejlepšího vztahu mezi použitými zdroji, provedenými činnostmi a dosaženými výsledky (§ 3 odst. 5 zákona o řízení a kontrole veřejných financí);
- když je dosažen co nejlepší vztah mezi vynaloženými prostředky a dosaženými výsledky;
- když jsou maximalizovány přínosy, které lze vynaložením veřejných prostředků dosáhnout.

¹ Plným názvem „Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012“ je dostupné na internetových stránkách Evropské Unie jako dokument 32018R1046 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32018R1046>).

2.4 Vzájemný soulad principů 3E

Dodržování principů 3E je vždy posuzováno jako celek, nikoliv jako jednotlivé dílčí aspekty. Zásada řádného finančního řízení je naplněna pouze při uplatnění všech tří principů současně.

Zákon o řízení a kontrole veřejných financí ve vztahu k naplňování zásady řádného finančního řízení zároveň udává, že tam, kde je to relevantní, má orgán veřejné správy stanovit konkrétní, měřitelné, dosažitelné, věcně související a časově vymezené cíle a jednoduché, přiměřené, přijímané, spolehlivé a důvěryhodné ukazatele. Stanovení cílů a ukazatelů v relevantních případech požaduje také výše uvedené nařízení 2018/1046.

Při rozhodování o nakládání s veřejnými prostředky musí být:

- **přesně definovaná potřeba;**
- **stanoveny kvalitativní požadavky pro zajištění této potřeby;**
- **zvažováno více variant při rozhodování o zajištění potřeby a vyhodnocení souladu se zásadou řádného finančního řízení;**
- **zajištěny dostatečné a kvalitní podklady pro rozhodnutí o naložení s veřejnými prostředky (tzn. musí být zajištěn dostatek informací pro toho, kdo rozhoduje, aby byl schopen vyhodnotit, zda je realizace příjmu nebo výdaje v souladu se zásadou řádného finančního řízení).**

K naplňování zásady řádného finančního řízení v praxi veřejného zadávání vydalo Ministerstvo financí doporučující materiál – Metodiku veřejného nakupování.²

2.5 Příklad aplikace zásady řádného finančního řízení

Město, kterým protéká přesně v polovině široká řeka, identifikovalo potřebu zajistit přístup občanů z obou břehů k veřejným službám, do zaměstnání, do parků, k volnočasovým aktivitám atd. Město se rozhoduje, jakým způsobem zajistí dostupnost všech těchto potřeb všem občanům a rozhoduje se mezi 3 variantami. Předpokladem je, že město má nebo bude mít finanční prostředky na jakoukoliv variantu.

Město zvažuje 3 varianty:

- 1) **Pronájem zánovní lodi** – přívozu na dobu 10 let, veškerý servis, obsluha lodi a opravy je pokrytý paušálním nájemným (dlouhodobá smlouva se soukromým dopravcem);
- 2) **Nákup nové vlastní lodi** – přívozu s životností 12 let, obsluhované vyškoleným zaměstnancem města, a s nutností průběžného každoročního servisu a generální opravy po 6 letech;
- 3) **Stavba nové lávky** – pro pěší a cyklisty s životností 50 let, s nutností průběžné údržby a významnější opravy každých 10 let.

Z hlediska účelnosti lze říct, že všechny 3 varianty zajistí potřebu města, a to přístup občanů z obou břehů. 3. varianta má z pohledu zajištění cíle oproti zbývajícím dvěma variantám tu výhodu, že bude splňovat potřebu občanů permanentně, kdokoli může kdykoliv přejít na druhou stranu. U 1. a 2. varianty budou obyvatelé závislí na jízdním řádu plaveb přívozu.

Z hlediska hospodárnosti je nezbytné nejdřív spočítat odhadované náklady na realizaci všech tří zvažovaných variant a následně je srovnat s předpokládanými přínosy jednotlivých variant i mezi sebou navzájem. Pro výpočet odhadovaných nákladů budou použita odhadovaná finanční data (např. plánované odpisy, odhadované provozní náklady apod.). U 1. varianty se spočítá pronájem na dobu 10 let. Nevýhodou u této varianty je, že ve městě a v blízkém okolí je pouze jeden soukromý dopravce a neexistuje tak zde konkurence. U 2. varianty se spočítají odpisy k lodi a předpokládané náklady na průběžný servis a generální opravu, a dále pak mzdové náklady na zaměstnance města, který bude zajišťovat službu přívozu. U 3. varianty se opět spočítají odpisy k lávce a předpokládané náklady na průběžnou údržbu a významnější opravy po 10 letech.

² Metodický pokyn CHJ č. 3 „Metodika veřejného nakupování: Naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání“ je dostupný online na adrese: <https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/rizeni-a-kontrola-verejnych-financi/metodicka-podpora-chj/2016/metodicky-pokyn-chj-c-3--metodika-verejn-25582>.

Stanovení kvalitativních požadavků pro zajištění potřeby města souvisí s hospodárností. Při vynaložení veřejných prostředků by měla být dodržena odpovídající kvalita plnění. Město by si u každé varianty mělo vyhodnotit její přínosy.

V případě přínosů lze vyhodnocovat například:

- **dostupnost**, tj. zda kdokoliv může kdykoliv během roku přejít na druhou stranu
- **bezbariérovost**;
- **rychlost**, tj. jak dlouho bude trvat jeden přestup přes řeku;
- **kapacita**, tj. kolik obyvatel se může najednou přemístit na druhou stranu řeky;
- **vytíženost**, tj. kolik obyvatel bude denně potřebovat se dostat přes řeku apod.

Vyhodnocení efektivnosti před rozhodnutím o variantách je na úrovni odhadů. Náklady jsou odhadované, a tím pádem je efekt také odhadovaný. Efektivnost se musí vyhodnotit následně. Je podstatné si před realizací varianty stanovit, za jakou dobu po realizaci by měla proběhnout kontrola a vyhodnocení efektivnosti.

Konečné rozhodnutí o realizaci výdaje zůstává v kompetenci orgánu města (rady nebo zastupitelstva) v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon o obcích“). Proto zaměstnanci městského úřadu (odbor investic, ekonomický odbor, správce rozpočtu) zajistili a připravili veškeré podklady pro rozhodování příslušného orgánu podle zákona o obcích, který by měl mít dostatek informací pro kvalifikované rozhodnutí. V podkladech pro rozhodování příslušného orgánu města bylo připraveno vyhodnocení všech tří variant v souladu se zásadou řádného finančního řízení.

Při rozhodování o nakládání s veřejnými prostředky v tomto případě bylo zajištěno následující:

- ✓ **Byla dostatečně přesně definovaná potřeba:**
 - zajistit přístup občanů z obou břehů k veřejným službám, zaměstnání, parkům, volnočasovým aktivitám.
- ✓ **Byly stanoveny všechny klíčové kvalitativní požadavky pro zajištění této potřeby:**
 - zda se chce celoroční propojení, bezbariérové, rychlé propojení, permanentní propojení a další požadavky.
- ✓ **Bylo zvažováno více variant při rozhodování o zajištění potřeby a vyhodnocení souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti:**
 - byly stanoveny 3 varianty pro zajištění potřeby města a každá varianta byla vyhodnocena z hlediska účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.
- ✓ **Byly zajištěny dostatečné a kvalitní podklady pro rozhodnutí:**
 - zaměstnanci městského úřadu byly připraveny veškeré podklady pro rozhodování příslušného orgánu podle zákona o obcích, který měl tak dostatek kvalitních informací proto, aby mohl kvalifikovaně rozhodnout.

3 Kontrola naplňování zásady řádného finančního řízení

3.1 Zákon o řízení a kontrole veřejných financí

Každý orgán veřejné správy je zřízen proto, aby poskytoval veřejné služby. Úkoly veřejné správy jsou dány právními předpisy. Plnění úkolů je ohrožováno riziky, která mohou a nemusí nastat, ale pokud nastanou, budou mít negativní dopad na plnění úkolů daného orgánu veřejné správy. Každý orgán veřejné správy by měl proto mít nastaven přiměřený a účinný vnitřní kontrolní systém, který v souladu s ustanovením § 9 zákona o řízení a kontrole veřejných financí:

- a) odpovídá vnějším podmínkám, složitosti organizační struktury a charakteru zajišťovaných úkolů,
- b) vytváří podmínky pro řádné a včasné plnění úkolů a cílů orgánu veřejné správy,
- c) umožňuje včas zjišťovat rizika a přijímat opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění,
- d) poskytuje včasné, relevantní a spolehlivé informace pro řízení a kontrolu veřejných financí,
- e) umožňuje včas zjišťovat závažné nedostatky, přijímat opatření k jejich odstranění nebo prevenci a sledovat jejich plnění a
- f) je v souladu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, jinými právními předpisy, přímo použitelnými předpisy Evropské unie a vnitřními předpisy orgánu veřejné správy.

Zavedení a udržování přiměřeného a účinného vnitřního kontrolního systému je zcela zásadní při vytváření podmínek pro účelný, hospodárný a efektivní výkon veřejné správy. Za výkon veřejné správy je přitom v tomto smyslu možno považovat jak veřejné služby poskytované navenek občanům, tak procesy uvnitř orgánu veřejné správy, či mezi různými orgány veřejné správy navzájem. Za zavedení a udržování přiměřeného a účinného vnitřního kontrolního systému je odpovědný vedoucí daného orgánu veřejné správy.

► § 9

§ 9 Povinnosti vedoucího orgánu veřejné správy

- (1) Vedoucí orgánu veřejné správy
 - a. vnitřním předpisem nastaví a udržuje přiměřený a účinný vnitřní kontrolní systém a stanoví postupy řídicí kontroly,
 - b. stanoví rozsah práv a povinností osob vykonávajících činnosti v rámci vnitřního kontrolního systému,
 - c. zajistí, aby operace byly prověřeny řídicí kontrolou,
 - d. zajistí, aby činnosti v rámci vnitřního kontrolního systému vykonávaly bezúhonné fyzické osoby s odpovídajícími předpoklady pro jejich výkon, a
 - e. zajistí průběžné prověřování přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému.
- (2) Rektor veřejné vysoké školy může pověřit plněním povinností podle odstavce 1 osobu stojící v čele součásti veřejné vysoké školy.
- (3) Přiměřený a účinný vnitřní kontrolní systém je systém, který
 - a. odpovídá vnějším podmínkám, složitosti organizační struktury a charakteru zajišťovaných úkolů,
 - b. vytváří podmínky pro řádné a včasné plnění úkolů a cílů orgánu veřejné správy,
 - c. umožňuje včas zjišťovat rizika a přijímat opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění,
 - d. poskytuje včasné, relevantní a spolehlivé informace pro řízení a kontrolu veřejných financí,
 - e. umožňuje včas zjišťovat závažné nedostatky, přijímat opatření k jejich odstranění nebo prevenci a sledovat jejich plnění a
 - f. je v souladu s tímto zákonem, jinými právními předpisy, přímo použitelnými předpisy Evropské unie a vnitřními předpisy orgánu veřejné správy.

Úkoly veřejné správy jsou svěřeny orgánům veřejné správy, ale samotné plnění těchto úkolů je na zaměstnancích těchto orgánů. Proto je v odpovědnosti vedoucího orgánu veřejné správy také stanovení rozsahu práv a povinností osob, které se na výkonu činností v rámci vnitřního kontrolního systému podílejí a zajištění, aby tyto činnosti vykonávaly osoby bezúhonné a k výkonu těchto činností schopné. V odpovědnosti samotných zaměstnanců orgánu veřejné správy poté je zjišťovat, posuzovat a řídit rizika, která souvisejí s jimi plněnými úkoly a v případě výskytu (projevení) nedostatků přijmout relevantní opatření k jejich nápravě či prevenci, popřípadě o potřebě přijetí těchto opatření informovat vedoucího orgánu veřejné správy. Informace pro vedoucího orgánu veřejné správy je v této souvislosti nezbytná

především v případech, kdy se jedná o významný nedostatek ohrožující plnění úkolů orgánu veřejné správy a v případech, kdy sám zaměstnanec nemá kompetenci k přijetí potřebných opatření.

► § 10

§ 10 Povinnosti osob vykonávajících činnosti v rámci vnitřního kontrolního systému

- (1) Osoba vykonávající činnosti v rámci vnitřního kontrolního systému zjišťuje a posuzuje rizika související s úkoly, které jsou jí svěřeny, a přijímá opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění.
- (2) Osoba vykonávající činnosti v rámci vnitřního kontrolního systému při zjištění nedostatku neprodleně přijme opatření k jeho odstranění nebo prevenci nebo o potřebě přijetí takových opatření informuje vedoucího orgánu veřejné správy.

Vedoucí orgánu veřejné správy ve vnitřním předpisu tedy vymezí práva a povinnosti zaměstnanců, kteří řídí a kontrolují veřejné finance, zavede řízení rizik, řízení souladu s právními, technickými a vnitřními předpisy, nastaví procesy řídicí kontroly v orgánu veřejné správy, a ve vnitřním předpisu také upraví ověřování a schvalování finančních (příjmových a výdajových) a majetkových operací. Je také na vedoucím orgánu veřejné správy, aby zajistil průběžné prověřování zákonem požadované účinnosti a přiměřenosti nastavení vnitřního kontrolního systému. Přiměřeností se přitom má namysli, že výdaje na zavedení a udržování (průběžné vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti a provádění případných změn) řídicích a kontrolních mechanismů v orgánu veřejné správy nesmí být z dlouhodobého hlediska vyšší než výdaje, které jsou nezbytné k zajištění řádného plnění úkolů příslušného orgánu veřejné správy.

Zákon o řízení a kontrole veřejných financí hovoří o zavedení vnitřního kontrolního systému „vnitřním předpisem“. V zákoně je užitě jednotné číslo slovního spojení „vnitřní předpis“ z legislativně-technických důvodů, zákon tímto nikterak neomezuje množství vnitřních předpisů, kterými může být vnitřní kontrolní systém v rámci orgánu veřejné správy upraven. Zda se jedná o jeden vnitřní předpis, či o soustavu více vzájemně propojených vnitřních předpisů je zcela na rozhodnutí vedoucího daného orgánu veřejné správy. Vedoucí orgánu veřejné správy by při nastavení (či aktualizaci/změně) vnitřního kontrolního systému měl přitom vzít v potaz především nutnou velikost a složitost organizační struktury (množství provozovaných činností a k tomu potřebných vnitřních procesů) tohoto orgánu.

V širším pojetí je poté třeba chápat i požadavek zákona o řízení a kontrole veřejných financí na dodržování zásady řádného finančního řízení, jelikož tou se podle § 3 odst. 1 má řídit každá osoba, která nakládá s veřejnými prostředky. Požadavek zákona o řízení a kontrole na dodržování zásady řádného finančního řízení se tedy nevztahuje pouze na osoby, které v rámci svých svěřených kompetencí rozhodují o uskutečnění konkrétních operací (např. o vynaložení výdajů na pořízení majetku či služeb, výdajů a náhrad vůči zaměstnancům, nárokování příjmů z vlastní činnosti apod.), ale také na všechny další osoby, které s veřejnými prostředky, a tedy i s majetkem pořizovaným z veřejných prostředků, nějakým způsobem nakládají.

Povinnost dodržovat zásadu řádného finančního řízení se tedy vztahuje také například na: osoby, které se k operaci vyjadřují, zpracovávají podklady pro rozhodnutí o jejím schválení a operaci prověřují (správce rozpočtu, hlavní účetní); na řadové zaměstnance orgánu veřejné správy, kteří při své činnosti užívají majetek orgánu veřejné správy a jsou placeni z prostředků tohoto orgánu; na kontrolní pracovníky, kteří prověřují správnost vynaložených veřejných výdajů; na interní auditory, kteří vyhodnocují efektivnost interních procesů; či na externí dodavatele služeb, které orgán veřejné správy ze svých prostředků a pro svou činnost zajišťuje formou outsourcingu/cosourcingu.

§ 3 Zásada řádného finančního řízení

- (1) S veřejnými prostředky je každý povinen nakládat účelně, hospodárně a efektivně.
- (2) Tam, kde je to relevantní, stanoví orgán veřejné správy konkrétní, měřitelné, dosažitelné, věcně související a časově vymezené cíle a jednoduché, přiměřené, přijímané, spolehlivé a důvěryhodné ukazatele.
- (3) Účelné je takové nakládání s veřejnými prostředky, kdy dosažené výsledky odpovídají stanoveným cílům.
- (4) Hospodárné je takové nakládání s veřejnými prostředky, kdy jsou zdroje k dispozici ve správnou dobu, v dostatečném množství, v přiměřené kvalitě a za co nejvýhodnější cenu.
- (5) Efektivní je takové nakládání s veřejnými prostředky, kdy je dosaženo co nejlepšího vztahu mezi použitými zdroji, provedenými činnostmi a dosaženými výsledky. Je v souladu s tímto zákonem, jinými právními předpisy, přímo použitelnými předpisy Evropské unie a vnitřními předpisy orgánu veřejné správy.

Výše uvedená obecně stanovená povinnost všech osob nakládajících s veřejnými prostředky řídit se zásadou řádného finančního řízení se poté dále v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí promítá v dílčích prvcích řízení a kontroly, ze kterých se systém řízení a kontroly veřejných financí napříč orgány veřejné správy skládá. Těmito prvky jsou zejména:

- řídicí kontrola (§ 11 až 15), kterou je možné rozlišovat na
 - předběžnou řídicí kontrolu a
 - následnou řídicí kontrolu,
- interní audit (§ 16 až 28),
- vrchní audit (§ 29 až 30) a
- veřejnosprávní kontrola (§ 31 až 36), kterou je možné rozlišovat na
 - veřejnosprávní kontrolu hospodaření zřízených příspěvkových organizací a
 - veřejnosprávní kontrolu veřejné finanční podpory

Předběžná řídicí kontrola, při které jsou schvalovány jednotlivé finanční a majetkové operace, je primárním nástrojem naplňování zásady řádného finančního řízení uvnitř každého orgánu veřejné správy. Příkazce operace, tedy osoba, která konkrétní operaci schvaluje a nese za ní odpovědnost, má konkrétní operaci schválit pouze pokud:

- je v souladu se právními předpisy (tj. v souladu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, dalšími právními předpisy a přímo použitelnými předpisy EU),
- je nezbytná k zajištění úkolů, záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
- je v souladu se zásadou řádného finančního řízení,
- je v souladu se schváleným rozpočtem, programy, projekty, uzavřenými smlouvami rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky a pravidly pro financování činnosti orgánu veřejné správy,
- je doložena správnými a úplnými podklady a
- jsou řízena s ní související rizika.

Povinnost schválení operací pouze v případě splnění výše uvedených bodů vede příkazce operace k zamyšlení se nad možnostmi naplňování zásady řádného finančního řízení u každé schvalované operace. Soulad operace s právními předpisy, nezbytnost operace a soulad se schválenými rozpočty a dalšími mechanismy řízení peněžních toků organizace nutně vede příkazce operace k vyhodnocení účelnosti schvalované operace. Zabývat se naplňováním účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti je také pro příkazce operace výslovně stanoveno v druhém z uvedených bodů, podle kterého je možné operaci schválit pouze v případě, je-li tato v souladu se zásadou řádného finančního řízení (viz text výše týkající se § 3 zákona o řízení a kontrole veřejných financí). Zhodnocení rizik, které s danou operací souvisejí a jejich řízení musí přitom příkazce operace rovněž provádět s ohledem na zásadu řádného finančního řízení, tedy řídit operaci přiměřeně tak, aby naplňování zásady řádného finančního řízení bylo identifikovanými riziky ohrožováno v minimální možné míře.

► § 12 odst. 2

§ 12 Povinnosti osob vykonávajících předběžnou řídicí kontrolu před schválením operace

(2) Příkazce operace operaci schválí, pokud

- a. je v souladu s tímto zákonem, jinými právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropské unie,
- b. je nezbytná k zajištění úkolů, záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
- c. je v souladu se zásadou řádného finančního řízení,
- d. je v souladu se schváleným rozpočtem, programy, projekty, uzavřenými smlouvami rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky a pravidly pro financování činnosti orgánu veřejné správy,
- e. je doložena správnými a úplnými podklady a
- f. jsou řízena s ní související rizika.

Následná řídicí kontrola se provádí na vzorku operací vybraného na základě analýzy rizik a u operací, u kterých nemohla být z objektivních důvodů provedena řídicí kontrola předběžná³. Na rozdíl od řídicí kontroly předběžné již tuto nemusí vykonávat příkazce operace, ale jakákoliv osoba k tomu určená vedoucím orgánem veřejné správy. Smyslem této kontroly je zpětné vyhodnocení již uskutečněné operace, konkrétně zda byla:

- v souladu se právními předpisy (tj. v souladu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, dalšími právními předpisy a přímo použitelnými předpisy EU),
- v souladu s podmínkami, za kterých byla schválena,
- v souladu se zásadou řádného finančního řízení,
- doložena správnými a úplnými podklady a
- řízena s operací související rizika.

Provádění následné řídicí kontroly vede k naplňování zásady řádného finančního řízení obdobným způsobem, jako je tomu u řídicí kontroly předběžné. Soulad operace je zde odpovědnou osobou vyhodnocován v obdobném rozsahu, nicméně v případě následné řídicí kontroly již osoba, která tuto kontrolu provádí, může disponovat ucelenou informací nejen související s procesem schvalování této operace, ale také s informací o jejích přínosech ve vztahu k plnění daných úkolů, záměrů a cílů. Případná zjištění vyplývající z následné řídicí kontroly tedy mohou zahrnovat přesnější vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti, ale především efektivnosti operace. Jak bylo nastíněno v příkladu na straně 5 této metodické příručky, efektivnost je možné plně vyhodnotit až v průběhu čerpání přínosů pořízeného zboží či služby.

► § 15 odst. 3

§ 15 Následná řídicí kontrola

(3) Příkazce operace operaci schválí, pokud

- a. v souladu s tímto zákonem, jinými právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropské unie,
- b. v souladu s podmínkami, za kterých byla schválena,
- c. v souladu se zásadou řádného finančního řízení,
- d. doložena správnými a úplnými podklady a
- e. řízena s ní související rizika.

³ Viz § 14 odst. 3 zákona o řízení a kontrole veřejných financí, který říká, že provedení předběžné řídicí kontroly může být v odůvodněných případech nahrazeno provedením následné řídicí kontroly u příjmové operace, kterou nelze předvídat, u výdajové operace, je-li nezbytné zabránit újmě nebo u operace související s plněním úkolu, který nesnese odkladu, a zároveň se jedná o úkol zákonem jmenovaného orgánu (policie, hasiči atd.).

Následná řídicí kontrola nemá působit primárně jako represivní vnitřní kontrolní prvek vůči osobám, které se podíleli na přípravě, schválení a provádění operace, ale především preventivně ve vztahu k možným opomenutím v nadcházejících operacích, do jejichž přípravy je možné získané poznatky z následných kontroly zapracovat.

Interní audit, v orgánech veřejné správy, ve kterých je podle zákona o řízení a kontrole veřejných financí zřízen, má:

- prověřovat plnění úkolů, záměrů a cílů daného orgánu veřejné správy,
- prověřovat soulad s právními předpisy (tj. v soulad se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, dalšími právními předpisy a přímo použitelnými předpisy EU),
- prověřovat dodržování zásad řízení a kontroly veřejných financí a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému a
- provádět pro daný orgán veřejné správy poradenskou činnost.

Obdobně o činnostech interního auditu hovoří také Globální standardy interního auditu vydané Institutem interních auditorů („*The Institute of Internal Auditors*“, zkráceně „IIA“) v českém překladu zajištěném Českým institutem interních auditorů („ČIIA“). Tyto standardy⁴ říkají, že interní audit ve společnosti posiluje:

- úspěšné dosahování jejich cílů,
- procesy řízení a správy společnosti, řízení rizik a řídicí a kontrolní procesy,
- rozhodovací procesy a dohled,
- její reputaci a důvěryhodnost u zainteresovaných subjektů a
- schopnost sloužit veřejnému zájmu.

Z obou výše uvedených výčtů je patrné, že činnost interního auditu ze své podstaty vede k naplňování zásady řádného finančního řízení. Podstatou prověřovací (auditní) činnosti je poskytnutí přiměřeného ujištění pro vedoucího orgánu veřejné správy, že vnitřní procesy (především vnitřní kontrolní systém) jsou nejen formálně správně nastaveny, ale také v praxi účinně aplikovány. Informace o účinném fungování či nefungování vnitřních procesů ve vztahu k zajišťovanému výkonu veřejné správy a plnění účelu organizace a objektivní zhodnocení efektivnosti, případně nákladovosti těchto procesů je pro vedoucího orgánu veřejné správy a další zainteresované osoby (především vedoucí zaměstnance odpovědné za konkrétní činnost/proces/úkol) cenným informačním zdrojem pro rozhodování. Interní audit tak může vedoucímu orgánu veřejné správy pomoci například identifikovat postupy či činnosti, které postrádají ve vztahu k cílům orgánu veřejné správy účel, procesy, které jsou nastaveny neefektivně, či které vedou k ne hospodárnému vynakládání prostředků za zboží a služby.

► § 19 odst. 6

§ 19 Působnost útvaru interního auditu

(6) Útvar interního auditu

- a. prověřuje plnění úkolů, záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
- b. prověřuje dodržování tohoto zákona, jiných právních předpisů, přímo použitelných předpisů Evropské unie a vnitřních předpisů orgánu veřejné správy, včetně dodržování zásad řízení a kontroly veřejných financí a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému, a
- c. provádí poradenskou činnost pro orgán veřejné správy, u kterého interní audit vykonává.

Vrchní audit je obdobou funkce interního auditu na centrální úrovni státní správy, vůči orgánům místní samosprávy nemá ze zákona o řízení a kontrole veřejných financí Ministerstvo financí kompetenci vrchní audit vykonávat.

Veřejnosprávní kontrola slouží především jako nástroj pro zjištění skutečného stavu vůči právním předpisům, či jiným povinnostem kontrolované osoby. Ověření souladu (compliance) se přitom jak v případě veřejnosprávních kontrol hospodaření zřízených příspěvkových organizací, tak v případě veřejnosprávních kontrol příjemců a žadatelů veřejné finanční podpory týká právních předpisů (tj. zákona o řízení a kontrole veřejných financí, dalších právních předpisů a přímo použitelných předpisů Evropské unie). V případě kontrol hospodaření ze strany územního samosprávného celku vůči vlastní příspěvkové

⁴ Standardy jsou dostupné online na adrese: <https://www.interniaudit.cz/ippf/globalni-standardy-interniho-auditu>.

organizaci se dále ověřuje soulad s plněním povinností, které příspěvkové organizaci zřizovatel uložil a v případě kontrol veřejné finanční podpory (dotací) se ověřuje soulad s podmínkami daného dotačního titulu stanovenými poskytovatelem.

Jak v případě veřejnosprávních kontrol hospodaření, tak v případě veřejnosprávních kontrol dotací je tedy jedním z předmětů kontroly ověření souladu se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, tedy i souladu se zásadou řádného finančního řízení, která povinnost dodržovat principy 3E při nakládání s veřejnými prostředky definuje.

Působnost územních samosprávních celků k veřejnosprávní kontrole je vedle zákona o řízení a kontrole veřejných financí upravena také v ustanovení § 15 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, podle kterých jsou územní samosprávné celky povinny provádět kontrolu hospodaření u jimi zřizovaných příspěvkových organizací. Organizační složky územního samosprávného celku nejsou právníkou osobou s vlastní subjektivitou, proto je jejich kontrola zahrnuta ve vnitřním kontrolním systému územního samosprávného celku.

► § 32 a § 33

§ 32 Působnost kraje, hlavního města Prahy, městské části hlavního města Prahy, obce, městského obvodu nebo městské části statutárního města a dobrovolného svazku obcí

- (1) Kraj, hlavní město Praha, městská část hlavního města Prahy, obec, městský obvod nebo městská část statutárního města a dobrovolný svazek obcí vykonávají veřejnosprávní kontrolu hospodaření jimi zřízené příspěvkové organizace.
- (2) Kraj, hlavní město Praha, městská část hlavního města Prahy, obec, městský obvod nebo městská část statutárního města a dobrovolný svazek obcí při výkonu veřejnosprávní kontroly hospodaření jimi zřízené příspěvkové organizace kontrolují
 - a. dodržování tohoto zákona, jiných právních předpisů a přímo použitelných předpisů Evropské unie, včetně dodržování zásad řízení a kontroly veřejných financí a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému, a
 - b. plnění povinností stanovených zřizovatelem.

§ 33 Působnost poskytovatele veřejné finanční podpory

- (1) Poskytovatel veřejné finanční podpory vykonává veřejnosprávní kontrolu této podpory u žadatele o veřejnou finanční podporu a u jejího příjemce.
- (2) Poskytovatel veřejné finanční podpory při výkonu veřejnosprávní kontroly prověřuje dodržování
 - a. tohoto zákona, jiných právních předpisů a přímo použitelných předpisů Evropské unie v přímé souvislosti s poskytovanou veřejnou finanční podporou a
 - b. podmínek stanovených poskytovatelem veřejné finanční podpory.
- (3) Orgán veřejné správy může s jiným orgánem veřejné správy uzavřít veřejnoprávní smlouvu nebo dohodu podle § 160 odst. 3 správního řádu, jejímž předmětem je výkon veřejnosprávní kontroly podle odstavců 1 a 2.

Proces výkonu veřejnosprávní kontroly na místě (i proces tzv. distanční kontroly) se řídí kontrolním řádem, který stanoví, že kontrola má být primárně vykonávána na základě plánu. Při sestavování plánu veřejnosprávních kontrol musí orgán veřejné správy s ohledem na zásadu přístupu založeného na posouzení rizik (§ 6 zákona o řízení a kontrole veřejných financí) vycházet zejména z analýzy rizik, brát ohled na identifikovaná rizika u možných subjektů kontroly. Zohlednění zásady přístupu založeného na posouzení rizik při plánování veřejnosprávních kontrol vede k efektivnímu využití kapacit kontrolního orgánu.

Zákon o řízení a kontrole veřejných financí nestanoví, jak často má zřizovatel provádět veřejnosprávní kontrolu u svých příspěvkových organizací či u žadatelů a příjemců dotací. Kontrola tedy například u subjektů, které byly vyhodnoceny jako málo rizikové, nemusí probíhat každoročně a orgán veřejné správy může své kontrolní kapacity efektivněji využít na detailnější kontroly subjektů, které byly vyhodnoceny jako vysoce rizikové.

§ 6 Zásada přístupu založeného na posouzení rizik

Orgán veřejné správy přistupuje k řízení a kontrole veřejných financí na základě posouzení rizik.

3.2 Zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků

Vedle kvality procesu výkonu přezkoumávání hospodaření je kladen vysoký důraz na to, aby výsledkem přezkoumávání **bylo ujištění, že územní samosprávný celek hospodařil v souladu se zásadou řádného finančního řízení definovanou v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí**. Tato skutečnost vyplývá z vymezení předmětu a hlediska přezkoumávání hospodaření v zákoně č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přezkoumávání hospodaření“).

Zákon o přezkoumávání hospodaření v ustanovení § 2 jako předmět přezkoumání mj. uvádí „plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků“ a „finanční operace a hospodaření s majetkem“, a zároveň v ustanovení § 3 stanovuje jako hledisko přezkoumávání „dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy“. Hledisko souladu s právními předpisy (hledisko legality) vytváří provazbu také na zákon o řízení a kontrole veřejných financí, který v ustanovení § 3 stanoví povinnost každé osoby, která nakládá s veřejnými prostředky, aby s nimi nakládala účelně, hospodárně a efektivně.

4 Zásada řádného finančního řízení v dalších právních předpisech

Povinnost nakládat s veřejnými prostředky účelně, hospodárně a efektivně je explicitně uvedena v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí, jak je uvedeno v kapitole výše. Obdobu této povinnosti je však možné vyvozovat i z dalších právních předpisů. Cílem této kapitoly je zanalyzovat výskyty povinnosti aplikace zásady řádného finančního řízení napříč právním řádem ČR a seznámit čtenáře s těmi povinnostmi, které se týkají vynakládání veřejných prostředků, či obdobným způsobem dopadají na orgány veřejné správy, resp. primárně na územní samosprávné celky. Tabulky níže obsahují ustanovení příslušných právních předpisů a popisy návaznosti těchto ustanovení na zásadu řádného finančního řízení, resp. principy 3E.

4.1 Zákon o obcích

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 2 odst. 2	§ 2 Postavení obce (2) Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. <i>Povinnost pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby občanů vymezuje cíle obce, a tedy i účel, za kterým má obec vynakládat své prostředky. Vymezení cílů je zde velmi obecné, nicméně nezbytné, jako základ pro následné dodržování a vyhodnocování účelnosti vynakládání veřejných prostředků.</i> <i>Povinnost chránit při plnění úkolů obce veřejný zájem také inklinuje k plnění zásady řádného finančního řízení. Jak vyplývá z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/94, který říká, že při kolizi základních práv je možné upřednostňovat „veřejný zájem“ pouze v případě, je-li tento veřejný zájem vhodný, potřebný a závažný.</i> <i>„Vhodnost“ je v nálezu definována ve vazbě na dosažení daného cíle, má zde tedy funkci obdobnou účelnosti dle zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Institut omezující určité právo je dle nálezu považován za vhodný, pokud „umožňuje dosáhnout sledovaného cíle, kterým je ochrana jiného práva“.</i> <i>„Potřebnost“ je v nálezu definována ve vztahu se způsobem, kterým má být daného cíle dosaženo, plní tedy obdobnou funkci, jako efektivnost definovaná v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí. Institut omezující určité právo je dle nálezu považován za potřebný, pokud „není možné daného cíle dosáhnout jiným způsobem, který by neomezoval určité základní právo“.</i> <i>„Závažnost“ je poté v nálezu definována jako potřebnost/relevantnost daného institutu. Klade tedy otázku, zda je situace způsobující kolizi základních práv natolik závažná, že je pro ochranu určitého základního práva nutné užít institut omezující základní právo jiné.</i>
§ 38 odst. 1, 2, 6 a 7	§ 38 Hospodaření obce (1) Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví. (2) Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. (...) (6) Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.

	(7) Obec je povinná trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv. Účelné a hospodárné využívání majetku obce je jednou ze základních povinností obce. Péče o majetek a jeho rozvoj (odst. 1) a ochrana tohoto majetku (odst. 2 a 6) dále vedou k jeho efektivnímu využívání. Řádná péče o majetek a ochrana majetku vedou ke snižování rychlosti jeho opotřebování, a tedy i k lepším užitným vlastnostem po dobu jeho užívání. Ministerstvo vnitra ve svém metodickém doporučení 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016) udává, že pro uplatnění výše zmíněné povinnosti má obec zamýšlenou dispozici hodnotit z hlediska její „přínosnosti“ („výhodnosti“), přičemž hodnocení sestává ze dvou, případně ze tří následujících kroků: 1. Majetková dispozice je posuzována z hlediska jejího materiálního (ekonomického/hospodářského) přínosu, který obec z této dispozice získává, tedy zjednodušeně řečeno hodnotou získávaného protiplnění. Toto hledisko zákon dokonce výslovně stanoví § 39 odst. 2 ve vztahu k úplatným převodům majetku v podobě (byť nikoli bezvýjimečného) příkazu nepřevádět majetek za cenu nižší než je cena obvyklá, platí však na základě § 38 odst. 1 zákona o obcích pro jakoukoli dispozici, např. i pro pronájem, pacht apod. Jestliže je dispozice pro obec ekonomicky výhodná, např. dojde k prodeji nejvyšší nabídky, lze mít za to, že dotčená povinnost nebyla porušena. 2. To však neznamena, že by obec nemohla disponovat svým majetkem z ekonomického hlediska „méně výhodně“. Neméně důležitým kritériem po samotné ceně (ekonomické hodnotě) je zákonem předvídané plnění úkolů obce a dosahování jejích zájmů. Jinak řečeno, obec může disponovat majetkem i ekonomicky méně výhodně, je-li taková dispozice obhajitelná „důvody hodnými zvláštního zřetele“. Příkladem může být pronájem za nižší než v místě obvyklé nájemné, pokud se nájemce zaváže provozovat v pronajatém prostoru prodejnu potravin namísto hery. Tyto „mimoekonomické“ důvody musejí však být reálné dány, obec s nimi musí „počítat“ již při rozhodování o uzavření smlouvy. Nelze tedy odůvodnit dosažení méně výhodného protiplnění zjevně nesmyslnými důvody nebo postupovat zcela libovolně a uzavírat méně výhodné smlouvy bez jakéhokoli zdůvodnění. Jsou-li jednotlivé nabídky srovnatelné a odlišuje je pouze hodnota nabídnutého protiplnění, musí obec postupovat s péčí řádného hospodáře a zvolit nabídku, z níž získá plnění nejvyšší. 3. Tam, kde obec zvolí z možných řešení to, které je ekonomicky méně výhodné, musí hodnotit nejen existenci legitimního důvodu pro takový výběr, ale musí se zabývat i tím, zda obcí sledovaný cíl je vybraným řešením splnitelný, resp. zda identického cíle nelze dosáhnout jiným, ekonomicky výrazně šetrnějším řešením. a. Pokud se jednalo o jediný způsob dosažení daného cíle, má se obec zabírat otázkou, zda „Je ekonomická ztráta ve zcela zjevném nepoměru k mimoekonomické přínosnosti dosaženého cíle?“ V případě kladné odpovědi bylo ustanovení § 38 odst. 1 porušeno, v případě záporné odpovědi nebylo porušeno. b. Pokud existovalo více možností dosažení daného cíle, má se obec zabírat otázkou, zda „Bylo zvoleno řešení, které vede k dosažení zamýšleného cíle při co nejmenších nákladech (které je „ekonomicky nejvýhodnější?““ V případě kladné odpovědi bylo ustanovení § 38 odst. 1 porušeno, v případě záporné odpovědi nebylo porušeno.
§ 39 odst. 2	§ 39 Hospodaření obce (2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchylka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné. Pravidlo uvedené v § 39 odst. 2 je již implicitně přítomno v obecném § 38 odst. 1 zákona o obcích a představuje pouze bližší konkretizaci tohoto ustanovení. Povinnost zdůvodnit možné odchylky od obvyklých cen vede k hospodárné správě majetku, jelikož obec takto nemůže bezdůvodně prodat svůj majetek za cenu nižší než obvyklou. Důvody pro odchylku budou obecně dány buď tehdy, jestliže prodej majetku za cenu obvyklou v konkrétním případě není možný, nebo tehdy, jestliže s ohledem na povinnost obce pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby svých občanů a s ohledem na její povinnost pečovat o rozvoj

	a zachování obecního majetku nebude obec převodem za nižší cenu poškozena, tj. jestliže prodej za nižší, než obvyklou cenu přinese obci jiné výhody (např. narovnání právních vztahů z minulosti, zamezení sousedským sporům). Samotnou obvyklou cenu pak Ministerstvo vnitra ve svém metodickém doporučení 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016) doporučuje stanovit podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, popř. jinými vhodnými způsoby, např. srovnáním nabídek více realitních kanceláří na podobné nemovitosti, cenovou mapou apod. Zdůvodnitelnost odchylky poté musí mít dva aspekty, odchylka musí být odůvodnitelná (tj., musí být založena na legitimních, objektivních důvodech) a současně musejí být tyto důvody prokazatelným způsobem zaznamenány.
§ 76 odst. 1 a 4	§ 76 Zastupitelstvo obce (1) Členovi zastupitelstva obce může obec poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce. (...) (4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva obce. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta. <i>Povinnost odůvodnění a projednání mimořádných odměn pro členy zastupitelstva obce vede k hospodárnosti. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.</i> <i>Ministerstvo vnitra ve svém metodickém doporučení 5.5 – „Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce“ (ze dne 1. 1. 2019) uvádí, že „mimořádná odměna musí být odůvodněna splněním konkrétního mimořádného nebo zvláště významného úkolu obce, který je uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna schválena“, mimořádná odměna tedy musí být vynaložena účelově v závislosti na plnění konkrétního úkolu.</i>
§ 84 odst. 2, písm. a), b), n), o), u) a v)	§ 84 Pravomoc zastupitelstva obce (2) Zastupitelstvu obce je vyhrazeno a) schvalovat program rozvoje obce, b) schvalovat střednědobý výhled rozpočtu obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni, (...) n) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce, o) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 71 odst. 3, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 76 a o plněních pro členy zastupitelstva obce podle § 80, (...) u) stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce, v) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů, komisí a zvláštních orgánů obce, <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce zastupitele s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k obci a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí zastupitelstva uvedených v odst. 2 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (zastupitelstva) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře Ministerstvo vnitra ve svém metodickém doporučení 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016) uvádí, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle</i>

	kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajících ze zákona vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše. Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele o jakékoliv dispozici s majetkem obce. Odměna poskytovaná uvolněným zastupitelům je obligatorní, zatímco odměna poskytovaná neuvolněným zastupitelům podle odst. 2 písm. n) je v zásadě fakultativní. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.
§ 85	§ 85 Pravomoc zastupitelstva obce Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních: - nabytí a převod hmotných nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce, - poskytování věcných darů v hodnotě nad 100 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 100 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce, - poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 250 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí, nejedná-li se o návratné finanční výpomoci příspěvkovým organizacím zřízeným obcí nebo o dotace nebo návratné finanční výpomoci poskytované v době trvání krizového stavu, mimořádného opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádného veterinárního opatření a v souvislosti s nimi, - uzavření smlouvy o společnosti a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o společnosti, jejíž je obec společníkem, - peněžitě i nepeněžitě vklady do právnických osob, - vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 100 000 Kč, - zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 100 000 Kč, - dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců, - postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč, - uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti, - zastavení nemovitých věcí, - vydání komunálních dluhopisů, - nabytí a převod práva stavby a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví obce, - zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví obce nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí hmotné nemovité věci nebo práva stavby obcí v dražbě, ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo jiným obdobným způsobem; tuto pravomoc může zastupitelstvo obce zcela nebo zčásti svěřit radě obce nebo starostovi. § 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce zastupitele s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k obci a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. Ministerstvo vnitra ve svém metodickém doporučení 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016) uvádí, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajících ze zákona vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku“. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je většinu pravomocí zastupitelstva uvedených v § 85 možno vnímat, jako pravomoci vedoucí k naplňování zásady řádného finančního řízení. Písm. b) až i) navíc do možných rozhodovacích procesů zahrnují zásadu přiměřenosti, která vede k efektivnosti a hospodárnosti vynakládání finančních zdrojů (tj. stanoveny hodnoty u některých majetkových operací, které mají být zastupitelstvem schvalovány, snížení administrativní zátěže).

	<i>Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele o jakékoliv dispozici s majetkem obce.</i>
§ 102 odst. 2 písm. a), i), j) a k)	§ 102 Rada obce (2) Radě obce je vyhrazeno a) zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, (...) i) kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce, j) stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce, k) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi, <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce radního s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k obci a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je většinu pravomocí rady obce uvedených v odst. 2 možno vnímat, jako pravomoci vedoucí k naplňování zásady řádného finančního řízení. Ministerstvo vnitra ve svém metodickém doporučení 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016) uvádí, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše.</i> <i>Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele, resp. radního o jakékoliv dispozici s majetkem obce.</i>

4.2 Zákon o hlavním městě Praze

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 2 odst. 2	§ 2 Postavení hlavního města Prahy a městských částí (2) Hlavní město Praha a městské části pečují o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech (dále jen "veřejný zájem"). <i>Povinnost pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby občanů vymezuje cíle hlavního města Prahy a městských částí, a tedy i účel, za kterým mají hlavní město Praha a městské části vynakládat své prostředky. Vymezení cílů je zde velmi obecné, nicméně nezbytné, jako základ pro následné dodržování a vyhodnocování účelnosti vynakládání veřejných prostředků.</i> <i>Povinnost chránit při plnění úkolů hlavního města Prahy a městských částí veřejný zájem také inklinuje k plnění zásady řádného finančního řízení. Jak vyplývá z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/94, který říká, že při kolizi základních práv je možné upřednostňovat „veřejný zájem“ pouze v případě, je-li tento veřejný zájem vhodný, potřebný a závažný.</i> <i>„Vhodnost“ je v nálezu definována ve vazbě na dosažení daného cíle, má zde tedy funkci obdobnou účelnosti dle zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Institut omezující určité právo je dle nálezu považován za vhodný, pokud „umožňuje dosáhnout sledovaného cíle, kterým je ochrana jiného práva“.</i>

	„Potřebnost“ je v nálezu definována ve vztahu se způsobem, kterým má být daného cíle dosaženo, plní tedy obdobnou funkci, jako efektivnost definovaná v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí. Institut omezující určité právo je dle nálezu považován za potřebný, pokud „není možné daného cíle dosáhnout jiným způsobem, který by neomezoval určité základní právo“. „Závažnost“ je poté v nálezu definována jako potřebnost/relevantnost daného institutu. Klade tedy otázku, zda je situace způsobující kolizi základních práv natolik závažná, že je pro ochranu určitého základního práva nutné užít institut omezující základní právo jiné.
§ 35 odst. 1, 2, 3 a 4	§ 35 Hospodaření hlavního města Prahy a městských částí (1) Majetek hlavního města Prahy musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Porušením povinností stanovených ve větě první není takové nakládání s majetkem hlavního města Prahy, které sleduje jiný důležitý zájem hlavního města Prahy, který je řádně odůvodněn. Hlavní město Praha je povinno pečovat o svůj majetek, kontrolovat hospodaření s tímto majetkem a vést účetnictví podle zákona o účetnictví. (2) Majetek hlavního města Prahy musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem hlavní město Praha naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. (3) Hlavní město Praha a městské části jsou povinny chránit majetek hlavního města Prahy před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. (4) Hlavní město Praha a městské části jsou povinny trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících. Účelné a hospodárné využívání majetku hl. města Prahy je jednou ze základních povinností hl. města Prahy. Péče o majetek a jeho rozvoj (odst. 1) a ochrana tohoto majetku (odst. 2 a 3) dále vedou k jeho efektivnímu využívání. Řádná péče o majetek a ochrana majetku vedou ke snižování rychlosti jeho opotřebování, a tedy i k lepším užitným vlastnostem po dobu jeho užívání. Citovaná ustanovení § 35 zákona o hlavním městě Praze jsou obdobou ustanovení § 38 zákona o obcích, můžeme tedy i zde v otázce provazby na zásadu řádného finančního řízení obdobně aplikovat postup uvedený v metodickém doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), který udává, že pro uplatnění výše zmíněné povinnosti má obec zamýšlenou dispozici hodnotit z hlediska její „přírůstkosti“ („výhodnosti“), přičemž hodnocení sestává ze dvou, případně ze tří následujících kroků: 1. Majetková dispozice je posuzována z hlediska jejího materiálního (ekonomického/hospodářského) přírůstu, který obec z této dispozice získává, tedy zjednodušeně řečeno hodnotou získávaného protiplnění. Toto hledisko zákon dokonce výslovně stanoví ve svém § 39 odst. 2 ve vztahu k úplatným převodům majetku v podobě (byť nikoli bezvýjimečného) příkazu nepřevádět majetek za cenu nižší než je cena obvyklá, platí však na základě § 38 odst. 1 zákona o obcích pro jakoukoli dispozici, např. i pro pronájem, pacht apod. Jestliže je dispozice pro obec ekonomicky výhodná, např. dojde k prodeji nejvyšší nabídce, lze mít za to, že dotčená povinnost nebyla porušena. 2. To však neznamená, že by obec nemohla disponovat svým majetkem z ekonomického hlediska „méně výhodně“. Neméně důležitým kritériem po samotné ceně (ekonomické hodnotě) je zákonem předvídané plnění úkolů obce a dosahování jejích zájmů. Jinak řečeno, obec může disponovat majetkem i ekonomicky méně výhodně, je-li taková dispozice obhajitelná „důvody hodnými zvláštního zřetele“. Příkladem může být pronájem za nižší než v místě obvyklé nájemné, pokud se nájemce zaváže provozovat v pronajatém prostoru prodejnu potravin namísto herny. Tyto „mimoekonomické“ důvody musejí však být reálně dány, obec s nimi musí „počítat“ již při rozhodování o uzavření smlouvy. Nelze tedy odůvodnit dosažení méně výhodného protiplnění zjevně nesmyslnými důvody nebo postupovat zcela libovolně a uzavírat méně výhodné smlouvy bez jakéhokoli zdůvodnění. Jsou-li jednotlivé nabídky srovnatelné a odlišuje je pouze hodnota nabídnutého protiplnění, musí obec postupovat s péčí řádného hospodáře a zvolit nabídku, z níž získá plnění nejvyšší. 3. Tam, kde obec zvolí z možných řešení to, které je ekonomicky méně výhodné, musí hodnotit nejen existenci legitimního důvodu pro takový výběr, ale musí se zabývat i tím,

	zda obcí sledovaný cíl je vybraným řešením splnitelný, resp. zda identického cíle nelze dosáhnout jiným, ekonomicky výrazně šetrnějším řešením. a. Pokud se jednalo o jediný způsob dosažení daného cíle, má se obec zabírat otázkou, zda „Je ekonomická ztráta ve zcela zjevném nepoměru k mimoekonomické přínosnosti dosaženého cíle?“ V případě kladné odpovědi bylo ustanovení § 38 odst. 1 porušeno, v případě záporné odpovědi nebylo porušeno. b. Pokud existovalo více možností dosažení daného cíle, má se obec zabírat otázkou, zda „Bylo zvoleno řešení, které vede k dosažení zamýšleného cíle při co nejmenších nákladech (které je „ekonomicky nejvýhodnější?“ V případě kladné odpovědi bylo ustanovení § 38 odst. 1 porušeno, v případě záporné odpovědi nebylo porušeno.
§ 36 odst. 2	§ 36 Hospodaření hlavního města Prahy a městských částí (2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchylka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné. <i>Pravidlo uvedené v § 36 odst. 2 je již implicitně přítomno v obecném § 35 odst. 1 zákona o hlavním městě Praze a představuje pouze bližší konkretizaci tohoto ustanovení.</i> <i>Povinnost zdůvodnit možné odchylky od obvyklých cen vede k hospodárné správě majetku, jelikož hlavní město Praha či městská část takto nemůže bezdůvodně prodat svůj majetek za cenu nižší než obvyklou.</i> <i>Důvody pro odchylku budou obecně dány buď tehdy, jestliže prodej majetku za cenu obvyklou v konkrétním případě není možný, nebo tehdy, jestliže s ohledem na povinnost hlavního města Prahy či městské části pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby svých občanů a s ohledem na její povinnost pečovat o rozvoj a zachování majetku nebude hlavní město Praha či městská část převodem za nižší cenu poškozena, tj. jestliže prodej za nižší než obvyklou cenu přinese hlavnímu městu Praze či městské části jiné výhody (např. narovnání právních vztahů z minulosti, zamezení sousedským sporům).</i> <i>Citovaná ustanovení § 36 zákona o hlavním městě Praze jsou obdobou ustanovení § 39 zákona o obcích, můžeme tedy i zde v otázce obvyklé ceny obdobně aplikovat postup uvedený v metodickém doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde se doporučuje stanovit podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, popř. jinými vhodnými způsoby, např. srovnáním nabídek více realitních kanceláří na podobné nemovitosti, cenovou mapou apod.</i> <i>Zdůvodnitelnost odchylky poté musí mít dva aspekty, odchylka musí být odůvodnitelná (tj., musí být založena na legitimních, objektivních důvodech) a současně musejí být tyto důvody prokazatelným způsobem zaznamenány.</i>
§ 37 odst. 1 a 3	§ 37 Hospodaření hlavního města Prahy a městských částí (1) Stát má právo při bezúplatném převodu či přechodu movitých věcí, práv a nemovitostí na hlavní město Prahu a při finanční spoluúčasti na pořízení takového majetku hlavním městem Prahou vyhradit si stanovení podmínek pro další hospodaření a nakládání s tímto majetkem. (...) (3) Učiní-li hlavní město Praha právní jednání s majetkem uvedeným v odstavci 1 v rozporu se stanovenými podmínkami a majetek nelze vrátit původnímu účelu, je hlavní město Praha povinno odvést do státního rozpočtu peněžní částku odpovídající obvyklé ceně dotčeného majetku. <i>Majetkem, který hlavní město Praha obdrželo bezúplatným převodem či přechodem od státu může být státem vázán pouze na určitý účel užívání. Pokud v následku nakládání s takovým majetkem není tento možné vrátit původnímu účelu, je hlavní město Praha povinno neúčelné nakládání s majetkem státu kompenzovat.</i>

§ 53 odst. 2	§ 53 Odměňování členů zastupitelstva hlavního města Prahy (2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy může hlavní město Praha poskytovat za výkon funkce odměnu až do maximální výše podle § 54 odst. 2. V takovém případě se odměna poskytuje ode dne stanoveného zastupitelstvem hlavního města Prahy, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy, kterým odměnu stanovilo. <i>Odměna poskytovaná uvolněným zastupitelům je obligatorní, zatímco odměna poskytovaná neuvolněným zastupitelům podle odst. 2 je v zásadě fakultativní. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit. Dosavadní právní úprava totiž rozhodování o některých platových otázkách svěřovala do zbytkové kompetence rady bez možnosti veřejné kontroly ze strany občanů (viz zákon č. 99/2017 Sb., kterým se mění zákon o obcích s účinností od 1. 1. 2018).</i>
§ 57 odst. 1 a 4	§ 57 Odměňování členů zastupitelstva hlavního města Prahy (1) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy může hlavní město Praha poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů hlavního města Prahy. (...) (4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva hlavního města Prahy musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva hlavního města Prahy. Důvod poskytnutí odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta. <i>Povinnost odůvodnění a projednání mimořádných odměn pro členy zastupitelstva vede k hospodárnosti. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.</i> <i>Analogicky na odměňování členů zastupitelstva hlavního města Prahy lze aplikovat postup vycházející z metodického doporučení Ministerstvo vnitra 5.5 – „Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce“ (ze dne 1. 1. 2019), kde uvádí, že „mimořádná odměna musí být odůvodněna splněním konkrétního mimořádného nebo zvláště významného úkolu obce, který je uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna schválena“, mimořádná odměna tedy musí být vynaložena účelově v závislosti na plnění konkrétního úkolu.</i>
§ 59 odst. 2 písm. c), d), e), f), j), k), u), v), w) a x) a odst. 3	§ 59 Zastupitelstvo hlavního města Prahy (2) Zastupitelstvu hlavního města Prahy je vyhrazeno (...) c) vydávat územně plánovací dokumentaci pro celé území hlavního města Prahy, d) schvalovat po projednání s městskými částmi a uskutečňovat strategii rozvoje hlavního města Prahy podle zvláštních právních předpisů; zastupitelstvem hlavního města Prahy musí být vždy projednány připomínky městských částí k návrhu strategie rozvoje hlavního města Prahy, které se dotýkají jejich území, e) schvalovat po projednání s městskými částmi střednědobý výhled hlavního města Prahy, rozpočet hlavního města Prahy, závěrečný účet hlavního města Prahy a účetní závěrku hlavního města Prahy sestavenou k rozvahovému dni, f) vydávat obecně závazné vyhlášky ve věcech patřících do samostatné působnosti hlavního města Prahy, (...) j) schvalovat po projednání s městskými částmi program rozvoje územního obvodu hlavního města Prahy včetně stanovení rozsahu dopravní obslužnosti území hlavního města Prahy, k) schvalovat po projednání s městskými částmi koncepci rozvoje informačních systémů pro potřeby hlavního města Prahy a městských částí, (...) u) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy za měsíc,

- v) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 52 odst. 5, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 57 a o plněních pro členy zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 58c,
 - w) stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva hlavního města Prahy,
 - x) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva hlavního města Prahy, za výkon funkce členů výborů zastupitelstva hlavního města Prahy, komisí rady hlavního města Prahy a zvláštních orgánů hlavního města Prahy,
- (3) Zastupitelstvu hlavního města Prahy je vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních:
- a) o vydání komunálních dluhopisů,
 - b) o majetkové účasti hlavního města Prahy na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených hlavním městem Prahou o hodnotě vyšší než 25 000 000 Kč,
 - c) o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky a uzavření smlouvy o společnosti, jde-li o závazek větší než 50 000 000 Kč,
 - d) o převzetí dluhu, ručení za závazky jiných osob, převzetí ručitého závazku a přistoupení k závazku, jde-li o závazek větší než 25 000 000 Kč,
 - e) o poskytování dotací a půjček městským částem z rozpočtu hlavního města Prahy, s výjimkou dotací poskytovaných ze státního rozpočtu nebo rozpočtu státního fondu a s výjimkou poskytování dotací v době trvání krizového stavu, mimořádného opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádného veterinárního opatření a v souvislosti s nimi,
 - f) o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 1 000 000 Kč v jednotlivých případech fyzickým nebo právnickým osobám a o uzavření veřejnoprávní smlouvy o jejich poskytnutí, nejedná-li se o dotace z prostředků státního rozpočtu, o návratné finanční výpomoci příspěvkovým organizacím zřízeným hlavním městem Prahou nebo o dotace nebo návratné finanční výpomoci poskytované v době trvání krizového stavu, mimořádného opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádného veterinárního opatření a v souvislosti s nimi,
 - g) o bezúplatném postoupení pohledávek vyšších než 50 000 000 Kč,
 - h) o zastavení nemovitých věcí,
 - i) o nabytí a převodu hmotných nemovitých věcí, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací,
 - j) o peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, nadací a obecně prospěšných společností a svazků obcí v hodnotě vyšší než 25 000 000 Kč,
 - k) o darování movitých věcí včetně peněz v celkové hodnotě vyšší než 10 000 000 Kč ročně jedné a téže osobě, s výjimkou poskytování jednorázových sociálních výpomocí občanům a s výjimkou darování ztracených a opuštěných zvířat fyzickým a právnickým osobám,
 - l) o vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 25 000 000 Kč,
 - m) o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 25 000 000 Kč,
 - n) o dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
 - o) nabytí a převod práva stavby a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví hlavního města Prahy,
 - p) zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví hlavního města Prahy nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí hmotné nemovité věci nebo práva stavby hlavním městem Prahou v dražbě, ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo jiným obdobným způsobem; tuto pravomoc může zastupitelstvo hlavního města Prahy zcela nebo zčásti svěřit radě hlavního města Prahy nebo primátorovi hlavního města Prahy.

§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce zastupitele s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k obci a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí zastupitelstva uvedených v § 59 odst. 2 a 3 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (zastupitelstva) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek

	obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše. Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele o jakékoliv dispozici s majetkem hlavního města Prahy. Odměna poskytovaná uvolněným zastupitelům je obligatorní, zatímco odměna poskytovaná neuvolněným zastupitelům podle § 59 odst. 2 písm. je v zásadě fakultativní. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.
§ 68 odst. 2 písm. a), b), c), g), h), j), l), m), n), o), p), q), r), s), t) a u)	§ 68 Rada hlavního města Prahy (2) Radě hlavního města Prahy je vyhrazeno a) zabezpečovat hospodaření hlavního města Prahy podle schváleného rozpočtu a kontrolovat hospodaření podle něj, b) provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem hlavního města Prahy, c) ukládat Magistrátu hlavního města Prahy úkoly v oblasti samostatné působnosti hlavního města Prahy a kontrolovat jejich plnění, (...) g) plnit vůči právnickým osobám a zařízením zřízeným nebo založeným zastupitelstvem hlavního města Prahy úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních právních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu hlavního města Prahy, a schvalovat účetní závěrku příspěvkové organizace zřízené hlavním městem Prahou, sestavenou k rozvahovému dni, h) plnit funkci valné hromady, je-li hlavní město Praha jediným akcionářem nebo jediným společníkem, (...) j) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá Magistrátem hlavního města Prahy a komisemi rady hlavního města Prahy v samostatné působnosti, (...) l) rozhodovat o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nepřesahujících 1 000 000 Kč v jednotlivých případech spolkům, humanitárním organizacím a jiným fyzickým a právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí a uzavření veřejnoprávní smlouvy o jejich poskytnutí, m) rozhodovat o majetkové účasti hlavního města Prahy na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených hlavním městem Prahou o hodnotě nižší než 25 000 000 Kč, n) rozhodovat o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky a uzavření smlouvy o společnosti, nejde-li o závazek vyšší než 50 000 000 Kč, o) rozhodovat o převzetí dluhu, ručení za závazky jiných osob, převzetí ručitélského závazku a přistoupení k závazku, nejde-li o závazek vyšší než 25 000 000 Kč, p) rozhodovat o bezúplatném postoupení pohledávek v hodnotě nepřevyšující 50 000 000 Kč, q) rozhodovat o peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, nadací, obecně prospěšných společností a svazků obcí v hodnotě nepřevyšující 25 000 000 Kč, r) rozhodovat o vzdání se práva a prominutí dluhu nepřevyšující 25 000 000 Kč, s) rozhodovat o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě nepřevyšující 25 000 000 Kč, t) rozhodovat o dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti nepřevyšující 18 měsíců, u) rozhodovat o stanovení počtu zaměstnanců hlavního města Prahy zařazených do Magistrátu hlavního města Prahy, do zařízení hlavního města Prahy bez právní subjektivity, do organizačních složek a do městské policie a o objemu prostředků na platy těchto zaměstnanců, § 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce radního s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k obci a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského

	zákoníku je výkon pravomocí rady uvedených v § 68 odst. 2 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (rady) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše. Písm. l) až t) navíc do možných rozhodovacích procesů zahrnují zásadu přiměřenosti, která vede k efektivnosti a hospodárnosti vynakládání finančních zdrojů. S ohledem na hospodárné nakládání s majetkem hlavního města Prahy musí být bezúplatné postoupení pohledávek či vzdání se práva či prominutí dluhu hlavního města Prahy řádně zdůvodněno. Také v případě neposkytnutí dotací je však na místě takové rozhodnutí náležitě odůvodnit. Dotace a návratné finanční výpomoci lze poskytnout zásadně formou veřejnoprávní smlouvy. Zákon proto v tomto případě do vyhrazené kompetence Rady hlavního města Prahy svěřuje i uzavření veřejnoprávní smlouvy. Vzhledem k této skutečnosti proto není dostačující, aby rada schválila pouze podstatné náležitosti veřejnosprávní smlouvy, ale je potřebné, aby schválila konkrétní smlouvu, která tak musí být součástí usnesení, např. ve formě přílohy, kterým je dotace či návratná finanční výpomoc schválena. Samotné schvalování rozpočtu hlavního města Prahy, a tedy i jeho změn spadá do vyhrazené kompetence Zastupitelstva hlavního města Prahy. Je ale možné za účelem pružnějšího fungování hlavního města Prahy, aby zastupitelstvo vymezilo rozsah, kdy bude postačovat pro schválení změny rozpočtu pouze rozhodnutí rady (viz odst. 2 písm. b). Vyhodnocení naplňování zásady řádného finančního řízení je v takovém případě v odpovědnosti členů rady. Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování členy rady o jakékoliv dispozici s majetkem hlavního města Prahy.
§ 89 odst. 1 písm. c), g), h), o), p) a q) a odst. 2	§ 89 Působnost zastupitelstva městské části (1) Zastupitelstvu městské části je vyhrazeno rozhodovat ve věcech jemu svěřených tímto zákonem nebo zvláštním zákonem. Dále je zastupitelstvu městské části vyhrazeno c) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva městské části za měsíc, (...) g) schvalovat strategii rozvoje městské části v souladu se strategií rozvoje hlavního města Prahy, h) schvalovat rozpočet a závěrečný účet městské části, (...) o) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 52 odst. 5, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 57 a o plněních pro členy zastupitelstva městské části podle § 58c, p) stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva městské části, q) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva městské části, za výkon funkce členů výborů zastupitelstva městské části, komisí rady městské části a zvláštních orgánů městské části, (2) Zastupitelstvu městské části je vyhrazeno rozhodovat o těchto právních jednáních, pokud jsou městským částem zákonem nebo Statutem svěřeny: a) o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru, zápůjčky o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti orgány městské části, b) o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 250 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí, c) o peněžitých a nepeněžitých vkladech orgánů městské části do obchodních společností a svazků, d) o majetkové účasti městské části na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených městskou částí,

	e) o nabytí a převodu hmotných nemovitých věcí, f) o darování movitých věcí včetně peněz v celkové hodnotě vyšší než 250 000 Kč ročně jedné a téže osobě, s výjimkou poskytování jednorázových sociálních výpomocí občanům a s výjimkou darování ztracených a opuštěných zvířat fyzickým a právnickým osobám, g) o bezúplatném postoupení pohledávek městské části, h) o vzdání se práva, prominutí dluhu a úplatném postoupení pohledávky vyšší než 500 000 Kč, i) o zastavení nemovitých věcí, j) o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 500 000 Kč, k) o dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců, l) nabytí a převod práva stavby a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví hlavního města Prahy, m) zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví hlavního města Prahy nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí hmotné nemovité věci nebo práva stavby hlavním městem Prahou v dražbě, ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo jiným obdobným způsobem; tuto pravomoc může zastupitelstvo městské části zcela nebo zčásti svěřit radě městské části nebo starostovi městské části. <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce zastupitele s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k hl. městu Prahy a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí zastupitelstva uvedených v odst. 2 a 3 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (zastupitelstva) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše.</i> <i>Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele o jakékoliv dispozici s majetkem městské části.</i> <i>Odměna poskytovaná uvolněným zastupitelům je obligatorní, zatímco odměna poskytovaná neuvolněným zastupitelům podle odst. 1 písm. c) je v zásadě fakultativní. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.</i>
§ 94 odst. 2 písm. a), d) a h)	§ 94 Rada městské části (2) Radě městské části je vyhrazeno a) zabezpečovat hospodaření městské části podle schváleného rozpočtu, (...) d) stanovit celkový počet zaměstnanců městské části zařazených do úřadu městské části a do zařízení městské části bez právní subjektivity, (...) h) provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem městské části. <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce radního s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu k obci a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí rady uvedených v odst. 2 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (rady) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně</i>

	a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše. Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování členy rady o jakékoliv dispozici s majetkem městské části.
--	--

4.3 Zákon o krajích

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 1 odst. 4	§ 1 Postavení krajů a jejich orgánů (4) Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. <i>Povinnost pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby občanů vymezuje cíle kraje, a tedy i účel, za kterým má kraj vynakládat své prostředky. Vymezení cílů je zde velmi obecné, nicméně nezbytné, jako základ pro následné dodržování a vyhodnocování účelnosti vynakládání veřejných prostředků.</i> <i>Povinnost chránit při plnění úkolů kraje veřejný zájem také inklinuje k plnění zásady řádného finančního řízení. Jak vyplývá z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/94, který říká, že při kolizi základních práv je možné upřednostňovat „veřejný zájem“ pouze v případě, je-li tento veřejný zájem vhodný, potřebný a závažný.</i> <i>„Vhodnost“ je v nálezu definována ve vazbě na dosažení daného cíle, má zde tedy funkci obdobnou účelnosti dle zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Institut omezující určité právo je dle nálezu považován za vhodný, pokud „umožňuje dosáhnout sledovaného cíle, kterým je ochrana jiného práva“.</i> <i>„Potřebnost“ je v nálezu definována ve vztahu se způsobem, kterým má být daného cíle dosaženo, plní tedy obdobnou funkci, jako efektivnost definovaná v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí. Institut omezující určité právo je dle nálezu považován za potřebný, pokud „není možné daného cíle dosáhnout jiným způsobem, který by neomezoval určité základní právo“.</i> <i>„Závažnost“ je poté v nálezu definována jako potřebnost/relevantnost daného institutu. Klade tedy otázku, zda je situace způsobující kolizi základních práv natolik závažná, že je pro ochranu určitého základního práva nutné užít institut omezující základní právo jiné.</i>
§ 17 odst. 1, 2, 6 a 7	§ 17 Hospodaření kraje (1) Majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem kraje, které sleduje jiný důležitý zájem kraje, který je řádně odůvodněn. Kraj vede účetnictví podle zákona o účetnictví. (2) Majetek musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem kraj naloží způsobem a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. (...) (6) Kraj je povinen chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. (7) Kraj je povinen trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících. <i>Účelné a hospodárné využívání majetku kraje je jednou ze základních povinností kraje. Péče o majetek a jeho rozvoj (odst. 1) a ochrana tohoto majetku (odst. 2 a 6) dále vedou k jeho</i>

	efektivnímu využívání. Řádná péče o majetek a ochrana majetku vedou ke snižování rychlosti jeho opotřebování, a tedy i k lepším užitným vlastnostem po dobu jeho užívání. Citovaná ustanovení § 17 zákona o krajích jsou obdobou ustanovení § 38 zákona o obcích, můžeme tedy i zde v otázce provazby na zásadu řádného finančního řízení obdobně aplikovat postup uvedený v metodickém doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), který udává, že pro uplatnění výše zmíněné povinnosti má obec zamýšlenou dispozici hodnotit z hlediska její „přírůstnosti“ („výhodnosti“), přičemž hodnocení sestává ze dvou, případně ze tří následujících kroků: 1. Majetková dispozice je posuzována z hlediska jejího materiálního (ekonomického/hospodářského) přínosu, který obec z této dispozice získává, tedy zjednodušeně řečeno hodnotou získávaného protiplnění. Toto hledisko zákon dokonce výslovně stanoví ve svém § 39 odst. 2 ve vztahu k úplatným převodům majetku v podobě (byť nikoli bezvýjimečného) příkazu nepřevádět majetek za cenu nižší než je cena obvyklá, platí však na základě § 38 odst. 1 zákona o obcích pro jakoukoli dispozici, např. i pro pronájem, pacht apod. Jestliže je dispozice pro obec ekonomicky výhodná, např. dojde k prodeji nejvyšší nabídce, lze mít za to, že dotčená povinnost nebyla porušena. 2. To však neznamena, že by obec nemohla disponovat svým majetkem z ekonomického hlediska „méně výhodně“. Neméně důležitým kritériem po samotné ceně (ekonomické hodnotě) je zákonem předvídané plnění úkolů obce a dosahování jejích zájmů. Jinak řečeno, obec může disponovat majetkem i ekonomicky méně výhodně, je-li taková dispozice obhajitelná „důvody hodnými zvláštního zřetele“. Příkladem může být pronájem za nižší než v místě obvyklé nájemné, pokud se nájemce zaváže provozovat v pronajatém prostoru prodejnou potravin namísto herny. Tyto „mimoekonomické“ důvody musejí však být reálně dány, obec s nimi musí „počítat“ již při rozhodování o uzavření smlouvy. Nelze tedy odůvodnit dosažení méně výhodného protiplnění zjevně nesmyslnými důvody nebo postupovat zcela libovolně a uzavírat méně výhodné smlouvy bez jakéhokoli zdůvodnění. Jsou-li jednotlivé nabídky srovnatelné a odlišuje je pouze hodnota nabídnutého protiplnění, musí obec postupovat s péčí řádného hospodáře a zvolit nabídku, z níž získá plnění nejvyšší. 3. Tam, kde obec zvolí z možných řešení to, které je ekonomicky méně výhodné, musí hodnotit nejen existenci legitimního důvodu pro takový výběr, ale musí se zabývat i tím, zda obcí sledovaný cíl je vybraným řešením splnitelný, resp. zda identického cíle nelze dosáhnout jiným, ekonomicky výrazně šetrnějším řešením. a. Pokud se jednalo o jediný způsob dosažení daného cíle, má se obec zabírat otázkou, zda „Je ekonomická ztráta ve zcela zjevném nepoměru k mimoekonomické přírůstnosti dosaženého cíle?“ V případě kladné odpovědi bylo ustanovení § 38 odst. 1 porušeno, v případě záporné odpovědi nebylo porušeno. b. Pokud existovalo více možností dosažení daného cíle, má se obec zabírat otázkou, zda „Bylo zvoleno řešení, které vede k dosažení zamýšleného cíle při co nejmenších nákladech (které je „ekonomicky nejvýhodnější?“ V případě kladné odpovědi bylo ustanovení § 38 odst. 1 porušeno, v případě záporné odpovědi nebylo porušeno.
§ 18 odst. 2	§ 18 Hospodaření kraje (2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchylka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné. Pravidlo uvedené v § 18 odst. 2 je již implicitně přítomno v obecném § 17 odst. 1 zákona o krajích a představuje pouze bližší konkretizaci tohoto ustanovení. Povinnost zdůvodnit možné odchylky od obvyklých cen vede k hospodárné správě majetku, jelikož kraj takto nemůže bezdůvodně prodat svůj majetek za cenu nižší než obvyklou. Důvody pro odchylku budou obecně dány buď tehdy, jestliže prodej majetku za cenu obvyklou v konkrétním případě není možný, nebo tehdy, jestliže s ohledem na povinnost kraje pečovat o všestranný rozvoj a o potřeby svých občanů a s ohledem na její povinnost pečovat o rozvoj a zachování majetku nebude kraj převodem za nižší cenu poškozen, tj. jestliže prodej za nižší, než obvyklou cenu přinese kraji jiné výhody (např. narovnání právních vztahů z minulosti).

	<i>Citovaná ustanovení § 18 zákona o krajích jsou obdobou ustanovení § 39 zákona o obcích, můžeme tedy i zde v otázce obvyklé ceny obdobně aplikovat postup uvedený v metodickém doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde se doporučuje stanovit podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, popř. jinými vhodnými způsoby, např. srovnáním nabídek více realitních kanceláří na podobné nemovitosti, cenovou mapou apod.</i> <i>Zdůvodnitelnost odchylky poté musí mít dva aspekty, odchylka musí být odůvodnitelná (tj., musí být založena na legitimních, objektivních důvodech) a současně musejí být tyto důvody prokazatelným způsobem zaznamenány.</i>
§ 35 odst. 2 písm. c), d), e), i), j), k), q), r), s), t) a u)	§ 35 Pravomoc zastupitelstva (2) Zastupitelstvu je vyhrazeno (...) c) vydávat obecně závazné vyhlášky kraje, d) koordinovat rozvoj územního obvodu, schvalovat strategie rozvoje územního obvodu kraje podle zvláštních zákonů, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění, e) schvalovat koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění, (...) h) schvalovat střednědobý výhled rozpočtu kraje, rozpočet kraje, schvalovat závěrečný účet kraje a schvalovat účetní závěrku kraje sestavenou k rozvahovému dni, i) zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje; k tomu schvalovat jejich zřizovací listiny, j) rozhodovat o založení a rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakladací smlouvy a stanovy, rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách, (...) p) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva za měsíc, q) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 46 odst. 3, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 51, a o plněních pro členy zastupitelstva podle § 55, r) vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi krajem a členem zastupitelstva, s) stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva (§ 56), t) rozhodovat o peněžitých plněních spojených s výkonem funkce členů výborů, komisí a zvláštních orgánů fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva, <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce zastupitele s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu ke kraji a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí zastupitelstva uvedených v odst. 2 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (zastupitelstva) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše.</i> <i>Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele o jakékoliv dispozici s majetkem kraje.</i> <i>Odměna poskytovaná uvolněným zastupitelům je obligatorní, zatímco odměna poskytovaná neuvolněným zastupitelům podle odst. 2 písm. q) je v zásadě fakultativní. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.</i>

§ 36 odst. 1	§ 36 Pravomoc zastupitelstva Zastupitelstvu je dále vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních kraje: a) nabytí a převod hmotných nemovitých věcí, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, b) poskytování věcných a peněžitých darů podle zvláštního zákona v hodnotě nad 500 000 Kč jedné fyzické nebo právnické osobě v kalendářním roce, c) poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 1 000 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí, nejedná-li se o dotace z prostředků státního rozpočtu, o návratné finanční výpomoci příspěvkovým organizacím zřízeným krajem nebo o dotace nebo návratné finanční výpomoci poskytované v době trvání krizového stavu, mimořádného opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádného veterinárního opatření a v souvislosti s nimi, d) vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 1 000 000 Kč, e) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 1 000 000 Kč, f) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců, g) postoupení pohledávky vyšší než 1 000 000 Kč, h) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru, zápůjčky, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a ke smlouvě o společnosti, i) zastavení nemovitostí, j) vydání komunálních dluhopisů, k) stanovení majetkové účasti na podnikání jiných právnických osob, l) peněžité a nepeněžité vklady do právnických osob, m) nabytí a převod práva stavby a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví kraje, n) zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví kraje nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí hmotné nemovité věci nebo práva stavby krajem v dražbě, ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo jiným obdobným způsobem; tuto pravomoc může zastupitelstvo zcela nebo zčásti svěřit radě nebo hejtmanovi. <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce zastupitele s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu ke kraji a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí zastupitelstva uvedených v odst. 2 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (zastupitelstva) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše.</i> <i>Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování zastupitele o jakékoliv dispozici s majetkem kraje.</i> <i>Písm. b) až h) navíc do možných rozhodovacích procesů zahrnují zásadu přiměřenosti, která vede k efektivnosti a hospodárnosti vynakládání finančních zdrojů. S ohledem na hospodárné nakládání s majetkem kraje musí být bezúplatné postoupení pohledávek či vzdání se práva či prominutí dluhu hlavního města Prahy řádně zdůvodněno.</i>
§ 51 odst. 1 a 4	§ 51 Odměňování členů zastupitelstva (1) Členovi zastupitelstva může kraj poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů kraje. (...) (4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta.

	<i>Povinnost odůvodnění a projednání mimořádných odměn pro členy zastupitelstva vede k hospodárnosti. Hospodárnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která by měla probíhat u schvalování odměn na zasedání zastupitelstva a která by měla na případné nadměrné odměňování upozornit.</i> <i>Analogicky na odměňování členů zastupitelstva kraje lze aplikovat postup vycházející z metodického doporučení Ministerstva vnitra 5.5 – „Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce“ (ze dne 1. 1. 2019), kde uvádí, že „mimořádná odměna musí být odůvodněna splněním konkrétního mimořádného nebo zvláště významného úkolu obce, který je uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna schválena“, mimořádná odměna tedy musí být vynaložena účelově v závislosti na plnění konkrétního úkolu.</i>
§ 59 odst. 1 písm. a), b), f), i) a j) a odst. 2	§ 59 Rada (1) Rada připravuje návrhy a podklady pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Radě je vyhrazeno a) zabezpečovat hospodaření podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvem, b) stanovit počet zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu, do zvláštních orgánů kraje a do organizačních složek a objem prostředků na platy těchto zaměstnanců, (...) f) přezkoumávat opatření přijatá krajským úřadem v samostatné působnosti, (...) i) vykonávat zakladatelské a zřizovatelské funkce ve vztahu k právníkům osobám, organizačním složkám, které byly zřízeny nebo založeny krajem nebo které byly na kraj převedeny zvláštním zákonem, včetně jmenování a odvolávání jejich ředitelů a stanovení jejich platu a odměn; k tomu pravidelně jedenkrát ročně projednávat zprávu o jejich činnosti, o plnění jejich úkolů, pro které byly založeny nebo zřízeny, a přijímat příslušná opatření k nápravě, j) rozhodovat ve věcech kraje jako jediného společníka obchodní společnosti, (2) Rada rozhoduje o těchto právních jednáních kraje: a) o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí do 1 000 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právníkům osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí, nejedná-li se o dotace z prostředků státního rozpočtu, o návratné finanční výpomoci příspěvkovým organizacím zřízeným krajem nebo o dotace nebo návratné finanční výpomoci poskytované v době trvání krizového stavu, mimořádného opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádného veterinárního opatření a v souvislosti s nimi, b) o vzdání se práva a prominutí dluhu nepřevyšující 1 000 000 Kč, c) o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě nepřevyšující 1 000 000 Kč, d) o uzavírání dohod o splátkách s lhůtou splatnosti nepřevyšující 18 měsíců, e) o nabytí a převodu movitých věcí na kraj včetně peněz, f) o poskytování věcných a finančních darů do 500 000 Kč v jednotlivých případech. <i>§ 159 odst. 1 občanského zákoníku udává povinnost jednat při výkonu funkce radního s péčí řádného hospodáře, tedy vykonávat tuto funkci vždy pečlivě, loajálně ve vztahu ke kraji a se znalostmi potřebnými pro výkon této funkce. V návaznosti na toto ustanovení občanského zákoníku je výkon pravomocí rady uvedených v odst. 1 a 2 možno vnímat, jako výkon, který by měl směřovat k naplňování zásady řádného finančního řízení, jelikož člen voleného orgánu (rady) je povinen při výkonu zde vyhrazených pravomocí postupovat s péčí řádného hospodáře. Analogicky lze pro výklad péče řádného hospodáře užít metodické doporučení Ministerstva vnitra 7.2 – „Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích“ (ze dne 1. 7. 2016), kde je uvedeno, že „legislativní text pravidla péče řádného hospodáře vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. O souladu § 38 odst. 1 se zásadou řádného finančního řízení je již referováno výše. Odst. 2 navíc do</i>

	možných rozhodovacích procesů zahrnuje zásadu přiměřenosti, která vede k efektivnosti a hospodárnosti vynakládání finančních zdrojů. Také v případě neposkytnutí dotací je však na místě takové rozhodnutí náležitě odůvodnit. Dotace a návratné finanční výpomoci lze poskytnout zásadně formou veřejnoprávní smlouvy. Zákon proto v tomto případě do vyhrazené kompetence Rady hlavního města Prahy svěřuje i uzavření veřejnoprávní smlouvy. Vzhledem k této skutečnosti proto není dostačující, aby rada schválila pouze podstatné náležitosti veřejnosprávní smlouvy, ale je potřebné, aby schválila konkrétní smlouvu, která tak musí být součástí usnesení, např. ve formě přílohy, kterým je dotace či návratná finanční výpomoc schválena. Samotné schvalování rozpočtu kraje, a tedy i jeho změn spadá do vyhrazené kompetence zastupitelstva. Vyhodnocení naplňování zásady řádného finančního řízení je v takovém případě v odpovědnosti členů rady. Zásadu řádného finančního řízení je tedy z pohledu občanského zákoníku nutné respektovat při rozhodování členy rady o jakékoliv dispozici s majetkem kraje.
--	--

4.4 Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 4 odst. 1, 3 a 4	§ 4 Rozpočet (1) Rozpočet územního samosprávného celku nebo svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku nebo svazku obcí. (...) (3) Při zpracování ročního rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu. (4) Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný. Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. <i>Samotný proces tvorby a plnění rozpočtů a střednědobých výhledů rozpočtů územních celků (dále také jako „ÚC“) je třeba vnímat jako proces vedoucí k účelnosti vynakládání veřejných prostředků.</i> <i>Účelnost lze v tomto případě spatřovat v návaznosti a provázání konkrétních výdajů ÚC s jejími dlouhodobými cíli. Soustava, ve které sledujeme soulad střednědobého výhledu rozpočtu s cíli ÚC, soulad rozpočtu se střednědobým výhledem rozpočtu a soulad skutečných příjmů a výdajů s rozpočtem, ve své podstatě říká, že výdaje a příjmy ÚC musejí být v souladu s jeho cíli, které blíže definují zákon o obcích / krajích / hlavním městě Praze, a tedy i v souladu s účelem existence daného ÚC.</i>
§ 6 odst. 3	§ 6 Obsah rozpočtu (3) Podnikatelská činnost územního samosprávného celku nebo svazku obcí se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Její výsledek se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu územního samosprávného celku nebo svazku obcí. <i>Oddělená evidence příjmů a výdajů dle typu činnosti na běžné a podnikatelské je pro ÚC podstatná, pokud se chce o chodu těchto činností informovaně rozhodovat a tyto činnosti správně řídit. Oddělení evidence běžné a podnikatelské činnosti je pro ÚC podstatné především z toho důvodu, že podnikatelská činnost a tvorba zisku nejsou hlavními cíli existence ÚC. Těmi jsou (dle zákona o obcích / krajích / hlavním městě Praze) péče o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a naplňování veřejného zájmu.</i> <i>ÚC by se mohl dopustit neúčelného vynakládání veřejných prostředků, pokud by evidenci běžné a podnikatelské činnosti neoddělovala. Případná ztráta plynoucí z provozu podnikatelské</i>

	činnosti by totiž znamenala, že ÚC vynakládá veřejné prostředky na podnikatelskou činnost na úkor financování svých hlavních cílů (existují ale případy, kdy je ztráta z podnikatelské činnosti relevantně odůvodnitelná např. tím, že daná podnikatelská činnost také částečně naplňuje veřejný zájem).
§ 9 odst. 1	§ 9 Výdaje rozpočtu obce (1) Z rozpočtu obce se hradí zejména - závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony, - výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj, - výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem, - závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila, - závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost, - úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, - výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům, - výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, - jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely. <i>Výše uvedený výčet výdajů, které se hradí z rozpočtu obce, je pouze demonstrativního (nikoliv taxativního) charakteru, nelze tedy bez dalšího konstatovat, že pokud obec sestaví rozpočet zahrnující výdaje uvedené v tomto ustanovení, bude se jednat o účelně vynaložené výdaje.</i> <i>Nicméně účelnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která probíhá při sestavování rozpočtu obce. Demonstrativní výčet má pro občany (vykonavatele veřejné kontroly) při dohledu nad sestavováním rozpočtu obce návodný charakter. Demonstrativní výčet výdajů, které se hradí z rozpočtu obce, může být pro občany a další zainteresované subjekty podstatným vodítkem při výkonu veřejné kontroly plánovaných výdajů. Jako příklad jsou zde zmíněny zejména výdaje spojené s péčí o majetek a jeho rozvojem. Péče o majetek a jeho rozvoj jsou přitom důležité prvky pro efektivní využívání majetku. Pokud například vykonavatel veřejné kontroly během procesu sestavování rozpočtu obce shledá, že výdaje spojené s péčí o majetek nejsou v rozpočtu zastoupeny, popř. jsou dle jeho názoru zastoupeny nedostatečně, může na danou skutečnost upozornit, a tím potenciálně přispět k účelnějšímu vynakládání veřejných prostředků.</i>
§ 10 odst. 1	§ 10 Výdaje rozpočtu kraje (1) Z rozpočtu kraje se hradí zejména - závazky vyplývající pro kraj z plnění povinností uložených zvláštními právními předpisy, - výdaje na činnost orgánů kraje v jeho samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj, - výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je kraj pověřen zvláštními právními předpisy, - závazky vyplývající pro kraj z uzavřených smluvních vztahů v jeho hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupil, - dotace do rozpočtů obcí v kraji, - závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými územními celky nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost, - úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, - výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům, - výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro kraj, - jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti kraje, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely,

	Výše uvedený výčet výdajů, které se hradí z rozpočtu kraje, je pouze demonstrativního (nikoliv taxativního) charakteru, nelze tedy bez dalšího konstatovat, že pokud kraj sestaví rozpočet zahrnující výdaje uvedené v tomto ustanovení, bude se jednat o účelně vynaložené výdaje. Nicméně účelnost lze spatřovat v souvislosti s veřejnou kontrolou, která probíhá při sestavování rozpočtu kraje. Demonstrativní výčet má pro občany (vykonavatele veřejné kontroly) při dohledu nad sestavováním rozpočtu kraje návodný charakter. Demonstrativní výčet výdajů, které se hradí z rozpočtu kraje, může být pro občany a další zainteresované subjekty podstatným vodítkem při výkonu veřejné kontroly plánovaných výdajů. Jako příklad jsou zde zmíněny zejména výdaje spojené s péčí o majetek a jeho rozvojem. Péče o majetek a jeho rozvoj jsou přitom důležité prvky pro efektivní využívání majetku. Pokud například vykonavatel veřejné kontroly během procesu sestavování rozpočtu kraje shledá, že výdaje spojené s péčí o majetek nejsou v rozpočtu zastoupeny, popř. jsou dle jeho názoru zastoupeny nedostatečně, může na danou skutečnost upozornit, a tím potenciálně přispět k účelnějšímu vynakládání veřejných prostředků.
§ 10c odst. 2 písm. a) a b)	§ 10c Dotace a návratná finanční výpomoc (2) Program obsahuje alespoň - účel, na který mohou být peněžní prostředky poskytnuty, - důvody podpory stanoveného účelu, Nastavení pravidel pro poskytování dotací a finančních výpomocí v rámci programu přímo požaduje, aby zveřejněný program obsahoval účel, na který mají být veřejné prostředky poskytnuty a odůvodnění jejich poskytnutí. Stanovení a odůvodnění účelu přitom vede ke konfrontaci s cíli ÚC, a tedy i k naplňování kritéria účelnosti. Pro ochranu veřejných prostředků by ÚC měl při stanovování podmínek dotace dbát na to, aby bylo s poskytovanými prostředky nakládáno v souladu se zásadou řádného finančního řízení. ÚC je v této souvislosti také povinen vykonávat veřejnosprávní kontrolu žadatelů o veřejnou finanční podporu nebo u příjemců veřejné finanční podpory, kterou jim poskytují. Vymezení a rozsah této kontroly je upraven v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí, konkrétně zmocnění poskytovatelů veřejné finanční podpory k výkonu veřejnosprávní kontroly je předmětem § 33, který zároveň stanoví, že při výkonu této kontroly má být mimo jiné prověřen soulad se zákonem o řízení a kontrole veřejných financí, tedy i se zásadou řádného finančního řízení (§ 3), který definuje povinnost nakládat s veřejnými prostředky v souladu se zásadou řádného finančního řízení. Průběh veřejnosprávní kontroly pak dále upravuje zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).
§ 15 odst. 1	§ 15 Hospodaření podle rozpočtu a kontrola (1) Územní samosprávný celek a svazek obcí uskutečňuje své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a vykonává kontrolu svého hospodaření podle zákona upravujícího řízení a kontrolu veřejných financí po celý rozpočtový rok. Povinnost řídit své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem vede k naplňování cílů ÚC, a tedy i k naplňování kritéria účelnosti. Účelnost lze v tomto případě spatřovat v návaznosti a provázání konkrétních výdajů ÚC s jejími dlouhodobými cíli. Výkon kontroly má přitom zajišťovat, že účelnost vynakládání prostředků bude naplňována nejen formálně ale i prakticky.
§ 19	§ 19 Účelovost rozpočtových prostředků (1) Účelovost rozpočtových prostředků se určí - individuálně ve vztahu ke konkrétnímu úkolu, - odvětvově ve vztahu k potřebám daného odvětví, nebo - územně ve vztahu k potřebám vymezeného území nebo jeho části anebo místa. (2) Územní samosprávný celek a svazek obcí je povinen respektovat účel použití rozpočtových prostředků, který vyplývá - z účelu přijatých dotací ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu anebo z jiného územního rozpočtu, nebo - z uzavřených smluv, podle nichž přijímá účelové rozpočtové prostředky od jiných osob, včetně účelových darů, příspěvků či půjček.

	<i>§ 19 odst. 1 konkretizuje, na jaké úkoly či potřeby je ÚC povinen účelově navázat své rozpočtované prostředky. Tato kategorizace je pak podstatná také během procesu kontroly účelnosti vynakládání prostředků ve vazbě na rozpočtované prostředky.</i> <i>Odst. 2 poté udává ÚC povinnost nakládat s rozpočtovanými prostředky účelně vzhledem k přijatým dotacím a uzavřeným smlouvám.</i>
§ 25 odst. 1	§ 25 Hospodaření organizačních složek (1) Územní samosprávný celek má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Organizační složka je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem. <i>Povinnost organizační složky ÚC řídit se při svém chodu a při výkonu stanovených úkolů kritériem hospodárnosti je přímo obsažena v odst. 1 § 25.</i> <i>ÚC je v této souvislosti povinen vykonávat veřejnosprávní kontrolu hospodaření příspěvkových organizací se svěřenými prostředky, a to ve smyslu ustanovení § 32 zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Vymezení a rozsah této kontroly je upraven v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí (zmocnění ÚC k výkonu veřejnosprávní kontroly je předmětem § 32 odst. 1), proces veřejnosprávní kontroly pak dále upravuje zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).</i>
§ 26 písm. c) a f)	§ 26 Zřizovací listina organizačních složek O vzniku organizační složky vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat (...) c) vymezení účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti, (...) f) vymezení takových majetkových práv, které organizační složce umožní, aby majetek svěřený podle písmena e) mohla řádně využívat pro účely, pro něž byla zřízena, a v rámci vymezené pravomoci o něj pečovat, <i>Předmět činnosti organizační složky ÚC musí odpovídat jejímu vymezenému účelu. Samotné vymezení účelu organizační složky ÚC přitom nutně ÚC vede k hlubšímu zamyšlení nad vlastními cíli a způsobem jejich delegace na organizační složky. Sledování účelu organizační složky ÚC je následně v písm. f) konkretizováno na účelné využívání svěřeného majetku. Písm. f) popisující vymezení majetkových práv mezi ÚC a jeho organizační složkou zdůrazňuje také, aby byla práva vymezena takovým způsobem, který zaručí organizační složce ÚC možnost řádně o majetek pečovat. Vycházíme-li přitom z předpokladu, že řádná péče o majetek vede ke snižování rychlosti jeho opotřebování, a tedy i k lepším užitným vlastnostem, vede tato péče k vyšší efektivnosti využívání svěřeného majetku.</i>
§ 27 odst. 2 písm. c) a f)	§ 27 Zřizování, změny a zrušení příspěvkových organizací (2) Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat (...) c) vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti, (...) f) vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu, dále pravidla pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti organizace, práva a povinnosti spojená s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a podobně, <i>Předmět činnosti příspěvkové organizace ÚC musí odpovídat jejímu vymezenému účelu. Samotné vymezení účelu příspěvkové organizace ÚC přitom nutně ÚC vede k hlubšímu zamyšlení nad</i>

	vlastními cíli a způsobem jejich delegace na příspěvkové organizace. Sledování účelu příspěvkové organizace ÚC je následně v písm. f) konkretizováno na účelné využívání svěřeného majetku. Zákon zde udává pro příspěvkové organizace ÚC práva a povinnosti spojené zejména s efektivním a ekonomicky účelným využitím takového majetku. ÚC má rovněž vymezit práva a povinnosti pro péči o majetek a pro jeho ochranu. Vycházíme-li přitom z předpokladu, že řádná péče o majetek vede ke snižování rychlosti jeho opotřebování, a tedy i k lepším užitným vlastnostem, vede vhodné nastavení péče o majetek k vyšší efektivnosti jeho využívání.
§ 28 odst. 2 a 5 až 9	§ 28 Finanční hospodaření příspěvkových organizací (2) Rozpočet příspěvkové organizace je plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok, jímž se řídí financování činnosti příspěvkové organizace. Rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem. (...) (5) Příspěvková organizace dále hospodář - s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů, - s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce. (6) Pokud se prostředky poskytnuté podle odstavce 5 nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. V rezervním fondu se tyto zdroje sledují odděleně. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta. (7) Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejích potřeb. (8) Pokud příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti; zřizovatel může organizaci povolit jiné využití tohoto zdroje. (9) Příspěvkové organizaci může její zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže - její plánované výnosy překračují její plánované náklady, a to jako závazný ukazatel rozpočtu, nebo - její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele. <i>Samotný proces tvorby a plnění rozpočtů a střednědobých výhledů rozpočtů příspěvkových organizací ÚC je třeba vnímat jako proces vedoucí k účelnosti vynakládání veřejných prostředků. Soustava, ve které sledujeme soulad střednědobého výhledu rozpočtu s cíli ÚC, soulad rozpočtu se střednědobým výhledem rozpočtu a soulad skutečných příjmů a výdajů s rozpočtem, zajišťuje, aby vynakládané prostředky byly v souladu s dlouhodobými cíli subjektu. Odstavce (6), (7) a (8) pak kladou značný důraz na účelné využívání zdrojů příspěvkové organizace. Jelikož příspěvková organizace ÚC slouží vždy pro plnění konkrétního účelu, přebytky z její činnosti oproti schválenému rozpočtu mohou svědčit o tom, že tento účel může plnit i s nižšími zdroji, které mohou být tedy využity k naplňování jiných cílů ÚC. Odst. (9) tedy dává ÚC možnost převést takové přebytky ve formě odvodu zpět do svého rozpočtu a tím zajistit účelnější rozdělení svých zdrojů. V této souvislosti je však třeba být obezřetný při formulaci závěrů negativně ovlivňujících tvorbu rozpočtu příspěvkové organizace, aby tato organizace nenavyšovala neúčelně své výdaje pouze z důvodu dosažení rozpočtovaných výdajů. Odebrání přebytečných zdrojů může být pro příspěvkovou organizaci signálem, že šetrným hospodařením se o zdroje sama připraví a že tedy nemá smysl v nadcházejících obdobích se o hospodárné vynakládání prostředků snažit. Při kontrole hospodaření příspěvkové organizace je pak vhodné kontrolovat účelnost a hospodárnost výdajů učiněných ke konci roku, zda tyto nebyly uskutečněny pouze za účelem dorovnání rozpočtu.</i>

4.5 Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 2	§ 2 Úvodní ustanovení (1) Stát a územní samosprávné celky dbají o zdravé a udržitelné veřejné finance, přičemž vhodně podporují hospodářský a společenský rozvoj, zaměstnanost a mezigenerační soudržnost. (2) Stát, územní samosprávné celky a další veřejné instituce uvedené v § 3 dodržují při výkonu své činnosti pravidla transparentnosti, účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti nakládání s veřejnými financemi. (3) Stát, územní samosprávné celky a další veřejné instituce uvedené v § 3 dbají o takový vývoj dluhu sektoru veřejných institucí, který nenarušuje dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí. <i>Povinnost dodržovat principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti je pro subjekty veřejné správy ukotvena přímo v úvodu zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Definice účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, jejichž naplňování zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti vyžaduje při nakládání s veřejnými prostředky, navíc dle důvodové zprávy k tomuto zákonu odpovídají věcně definicím, jež jsou uvedeny v zákoně o řízení a kontrole veřejných financí.</i> <i>Povinnost podpory hospodářského rozvoje a dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí navíc rozšiřuje aplikaci zásady řádného finančního řízení do dlouhodobého horizontu, přičemž s dlouhodobou aplikací konkrétních principů 3E (primárně efektivnost) se pojí také pojmy jako sociální odpovědnost, environmentální odpovědnost nebo inovační postupy (užívané zákonem o zadávání veřejných zakázek, viz níže).</i>

4.6 Zákoník práce

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 301 písm. d)	§ 301 Základní povinnosti zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců vyplývající z pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiné povinnosti zaměstnanců, zvláštní povinnosti některých zaměstnanců a výkon jiné výdělečné činnosti Zaměstnanci jsou povinni d) řádně hospodařit s prostředky svěřenými jim zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele. <i>Povinnost zaměstnanců řádně hospodařit se svěřenými prostředky a ochraňovat majetek zaměstnavatele vede k efektivnímu využívání majetku zaměstnanci. Tuto povinnost podporuje také osobní odpovědnost za způsobenou škodu, kterou pro zaměstnance stanovuje HLAVA II zákoníku práce.</i> <i>Tato povinnost vyplývá také ze zákona o státní službě pro státní zaměstnance a ze zákona o úřednících územních samosprávných celků pro úředníky územních samosprávných celků (viz níže).</i>

4.7 Zákon o úřednících územních samosprávných celků

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 16 odst. 2 písm. c)	§ 16 Základní povinnosti úředníka (2) Úředník je dále povinen (...) c) řádně hospodařit s prostředky svěřenými jim zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy územního samosprávného celku, <i>Povinnost zaměstnanců řádně hospodařit se svěřenými prostředky a ochraňovat majetek zaměstnavatele vede k efektivnímu využívání majetku zaměstnanci. Tuto povinnost podporuje také osobní odpovědnost za způsobenou škodu, kterou pro zaměstnance stanovuje HLAVA II zákoníku práce, dle kterého se pracovní právní vztahy s úředníky ÚC až na výjimky řídí.</i> <i>Tato povinnost vyplývá také ze zákoníku práce pro zaměstnance v pracovním poměru a za zákona o státní službě pro státní zaměstnance.</i>

4.8 Zákon o zadávání veřejných zakázek

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 6	§ 6 Zásady zadávání veřejných zakázek (1) Zadavatel při postupu podle tohoto zákona musí dodržovat zásady transparentnosti a přiměřenosti. (2) Ve vztahu k dodavatelům musí zadavatel dodržovat zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace. (3) Zadavatel nesmí omezovat účast v zadávacím řízení těm dodavatelům, kteří mají sídlo v a) členském státě Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederaci (dále jen „členský stát“), nebo b) jiném státě, který má s Českou republikou nebo s Evropskou unií uzavřenu mezinárodní smlouvu zaručující přístup dodavatelům z těchto států k zadávané veřejné zakázce. (4) Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky vhodné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit. <i>Zásady podle § 6 zákona o zadávání veřejných zakázek působí navenek vůči potenciálním dodavatelům, zatímco zásada řádného finančního řízení podle zákona o řízení a kontrole veřejných financí působí primárně dovnitř orgánu veřejné správy.</i> <i>Aby bylo možné veřejný výdaj považovat za vynaložený v souladu se zásadou řádného finančního řízení, musí být tento výdaj vynaložen v souladu s platnými právními předpisy a tedy mj. v souladu se zásadami dle § 6 zákona o zadávání veřejných zakázek. Samotné vynaložení veřejného výdaje v souladu se zásadami zadávání veřejných zakázek však neznamená, že je tento výdaj také v souladu se zásadou řádného finančního řízení.</i>

	<i>Detailně se vazbou mezi zásadou řádného finančního řízení a zásadami transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení zabývá „Metodický pokyn CHJ č. 3 – Metodika veřejného nakupování“ v kapitole 5.5.</i> <i>Základní vztahy mezi zásadou řádného finančního řízení dle zákona o řízení a kontrole veřejných financí a jednotlivými zásadami zadávání veřejných zakázek jsou uvedeny níže:</i> (Odst. 1) Transparentnost: <i>Transparentnost jako taková nemá být hlavním cílem zadavatele ale nástrojem pro zajištění otevřené a rovné soutěže a tím dosažení co nejvýhodnějších podmínek.</i> <i>Dodržování zásady transparentnosti vyvíjí tlak na větší hospodárnost vynakládání prostředků, jelikož pro potřeby veřejné kontroly je nejnižší nabídková cena objektivním a lehce ověřitelným kritériem. Nicméně důraz pouze na nejnižší cenu, a tedy na hospodárnost veřejné zakázky, může vést k zanedbání hlediska efektivnosti a k obdržení méně kvalitního plnění. Častou chybou zadavatelů je kladení důrazu pouze na hospodárnost vynakládání prostředků a nenastavení kvalitativních kritérií veřejné zakázky. Transparentnost může v některých případech znamenat potenciální zhoršení atraktivity zadavatele ve vztahu k dodavatelům, kteří např. z důvodu snahy o zachování konkurenční výhody o transparentní zviditelnění veřejné zakázky nestojí.</i> (Odst. 1) Přiměřenost: <i>Proces zadávacího řízení a parametry zadávacího řízení musejí být dle zákona o zadávání veřejných zakázek přiměřené vzhledem k velikosti zakázky a vzhledem k charakteru poptávaného plnění.</i> <i>Nepřiměřeně složitý proces zadávacího řízení může být nepřiměřeně nákladný a tedy nevhodný. Příliš konkrétní/přísné nastavení parametrů zadávacího řízení může vést k výběru plnění, jenž bude svými vlastnostmi značně převyšovat potřeby zadavatele, který tak bude nevhodně platit navíc i za parametry, jenž není schopen využít. Na druhou stranu příliš obecné nastavení parametrů zadávacího řízení může vést k výběru plnění, jenž nebude naplňovat všechny potřeby zadavatele. Takové plnění je pak neefektivní, či dokonce neúčelné.</i> (Odst. 2) Rovné zacházení a zákaz diskriminace: <i>Při dodržování zásady rovného zacházení a zásady zákazu diskriminace je nutné mít na paměti zásadu přiměřenosti. Nepřiměřené užití těchto zásad může vést k zadání zakázky zadavateli, který se v minulosti projevil jako nespolehlivý. Dodržení těchto zásad však zvětšuje okruh potenciálních dodavatelů, což může na dodavatele klást tlak na snižování ceny požadovaného plnění, a tedy i potenciálně zvyšovat hospodárnost vynakládání veřejných prostředků.</i> (Odst. 3) Zákaz omezení účasti zadavatelům z vybraných států: <i>Obecně, jako u zásad výše, dodržení této zásady zvětšuje okruh potenciálních dodavatelů, což může na dodavatele klást tlak na snižování ceny požadovaného plnění, a tedy i potenciálně zvyšovat hospodárnost vynakládání prostředků veřejných.</i> (Odst. 4) Sociálně odpovědné zadávání, environmentálně odpovědné zadávání a inovační zadávání: <i>Dodržování těchto zásad může vést k naplňování zásady řádného finančního řízení v dlouhodobém horizontu. Povinnost sociálně, environmentálně a inovačně odpovědného zadávání vede zadavatele k zamyšlení se nad dlouhodobými důsledky veřejné zakázky. Dlouhodobými důsledky se v tomto případě má na mysli např. zvýšení životní úrovně určité skupiny občanů, snížení úrovně emisí, snížení lokální nezaměstnanosti, začlenění studentů do praxe apod. Tyto dlouhodobé výstupy jsou zpravidla obtížně měřitelné, nicméně mohou mít značný vliv na hospodárnost a efektivnost vynakládání veřejných financí.</i>
§ 7 odst. 1	§ 7 Spolupráce zadavatele při zadávání veřejné zakázky (1) Zadavatelé mohou veřejnou zakázku zadat společně. Zadavatel může veřejnou zakázku zadat také společně s osobou, která nemá povinnost postupovat podle tohoto zákona. <i>Společné zadávání veřejné zakázky může vést k navýšení míry hospodárnosti vynakládání veřejných prostředků. Prvním faktorem vedoucím k hospodárnosti je fakt, že s vyšším objemem nakupovaných komodit klesá zpravidla jejich cena (tzv. úspory z rozsahu). Druhým důvodem je pak úspora administrativních kapacit zúčastněných zadavatelů, jelikož celý proces zadávacího řízení probíhá pouze jednou, a to za všechny zúčastněné zadavatele současně, nikoliv za každého z nich zvlášť.</i>

§ 114	§ 114 Ekonomická výhodnost nabídek (1) Zadavatel v zadávací dokumentaci stanoví, že nabídky budou hodnoceny podle jejich ekonomické výhodnosti. (2) Ekonomická výhodnost nabídek se hodnotí na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality včetně poměru nákladů životního cyklu a kvality. Zadavatel může ekonomickou výhodnost nabídek hodnotit také podle nejnižší nabídkové ceny nebo nejnižších nákladů životního cyklu. (3) Zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny - v řízení se soutěžním dialogem nebo v řízení o inovačním partnerství, nebo - v případě veřejné zakázky na služby uvedené - v oddílu 71 hlavního slovníku jednotného klasifikačního systému, nebo - v kategorii 1 nebo 5 podle přílohy č. 4 k tomuto zákonu. <i>Hodnocení veřejných zakázek na základě jejich ekonomické výhodnosti vede k hospodárnosti a efektivnosti (a v některých případech i k účelnosti) vynakládání veřejných prostředků. Hospodárnosti je dosahováno hodnocením kritéria nejnižší ceny nabídek. Efektivnost je v tomto případě zajištěna důrazem na kvalitativní parametry plnění, které jsou zohledněny v rámci hodnocení nabídky. Může být při tom dosaženo i vyšší účelnosti, a to například v rámci řízení o inovačním partnerství, v rámci kterého může být rozdíl mezi kvalitativními parametry nabídek takového charakteru, že přímo rozšiřuje/mění způsob, kterým plnění veřejné zakázky uspokojuje danou potřebu zadavatele. Zákaz vyhodnocovat v nadlimitním režimu určité typy veřejných zakázek pouze na základě nejnižší nabídkové ceny může vést k navýšení ceny plnění veřejné zakázky, nicméně zásadu řádného finančního řízení je nutno vnímat komplexně, nikoliv separátně a je tedy žádoucí v zákonem stanovených případech (odst. 3) upřednostnit vyšší efektivnost na úkor nižší hospodárnosti.</i>
§ 122 odst. 1	§ 122 Výběr dodavatele (1) Zadavatel je povinen vybrat k uzavření smlouvy účastníka zadávacího řízení, jehož nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější podle výsledku hodnocení nabídek nebo výsledku elektronické aukce, pokud byla použita. <i>Povinnost zadavatele vybrat k uzavření smlouvy dodavatele, jehož nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější ve smyslu nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality, přímo vede k naplnění všech principů 3E obsažených v zásadě řádného finančního řízení.</i>

4.9 Občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Ustanovení	3E v ustanovení
§ 159 odst. 1	§ 159 Orgány právnické osoby (1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péči řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky. <i>Autonomie ÚC v oblasti finančního hospodaření neznamená, že ÚC může nakládat s veřejnými prostředky neuváženě a zcela bez rozmyslu. Na členy volených orgánů (např. na členy zastupitelstva) dopadají ustanovení občanského zákoníku, jakož i zákoníku trestního, a to z důvodu správy cizího majetku. Člen voleného orgánu je povinen jednat s péčí řádného hospodáře. Aby bylo možné konstatovat, že člen voleného orgánu vykonává svoji funkci s péčí řádného hospodáře, musí tuto funkci vykonávat (dle Rozsudku NSS: 2 AFS 100/2016-29):</i>

	• loajálně vzhledem k objektu, na němž je péče vykonávána a zájmy tohoto objektu jako celku upřednostnit před zájmy vlastními či před zájmy konkrétních subjektů, jimiž byl zvolen; • s potřebnými znalostmi a schopností vyhodnotit, zda je kompetentní na základě své informovanosti v konkrétním rozhodovacím procesu zaujmout odborný úsudek sám, či zda je pro danou záležitost nutné zajistit stanovisko jiné odborně kvalifikované osoby; • pečlivě, tedy s aktivním a odpovědným zájmem. Návaznost na zásadu řádného finančního řízení lze spatřovat i na dalších místech občanského zákoníku, zejména tam, kde je zmíněna péče řádného hospodáře, např. tedy v ustanovení § 1411 u povinností správce cizího majetku vůči beneficiantovi.
--	--

